

Högskolan
Kristianstad

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044 250 30 00
www.hkr.se

Examensarbete, 15 hp, för
Kandidatexamen i företagsekonomi: Redovisning och Revision
VT 2020
Fakulteten för Ekonomi

IKTs påverkan på revisorns hållbara arbete - Utifrån *Triple bottom line* teorin

Kevin Ketteridge och Oscar Olofsson

Författare

Kevin Ketteridge och Oscar Olofsson

Titel

IKTs påverkan på revisorns hållbara arbete – Utifrån *Triple bottom line* teorin

Engelsk titel

The impact of ICT on auditors' sustainable work – A *Triple bottom line* approach

Handledare

Torsten Andersson

Bedömande lärare

Elin Smith

Examinator

Heléne Tjärnemo

Sammanfattning

Hållbarhet är ett viktigt koncept i dagens samhälle där *TBL* teorin blivit allt mer använd av företag. *TBL* teorin är uppdelad i tre perspektiv, *people*, *planet* och *profit*. Digitaliseringen av revisionsbranschen har på senare tid genomgått stora förändringar. Informations och kommunikationsteknologier (IKT) är ett område inom digitalisering som används flitigt inom revision. Frågan om IKT påverkar revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin har vi inte funnit någon forskning om.

För att undersöka syftet med studien har en kvantitativ ansats applicerats och data har samlats in via en webbaserad enkätundersökning vilket revisorer och revisorsassistenter på olika revisionsbyråer deltagit i. Enkätens frågor formulerades utifrån den beroende variabeln revisorns hållbara arbete och den oberoende variabeln IKT. Enkäten undersökte även fyra kontrollvariabler.

Resultatet från studien visar på att IKT har en positiv påverkan på revisorns hållbara arbete. Inga kontrollvariabler påverkar sambandet mellan IKT och revisorns hållbara arbete. Dessutom anser revisorer att *people*, *planet* och *profit* är viktiga begrepp och arbetar mycket med samtliga. *Profit* anses dock vara viktigast och *planet* anses vara minst viktig.

Tidsramen för att slutföra studien och revisorerernas högsäsong har begränsat enkätens svarsfrekvens. Detta är något som framtida forskning bör ha i åtanke för att kunna undersöka ämnet ytterligare.

Ämnesord

Hållbarhet, IKT, *Triple bottom line*, revisorns hållbara arbete, *people*, *planet*, *profit*

Author

Kevin Ketteridge & Oscar Olofsson

Title

The impact of ICT on auditors' sustainable work – A *Triple bottom line* approach

Supervisor

Torsten Andersson

Assessment teacher

Elin Smith

Examiner

Heléne Tjärnemo

Abstract

Sustainability is an important concept within today's society whereas the *TBL* theory has become increasingly useful by companies. The *TBL* theory is divided into three perspectives which are *people*, *planet* and *profit*. Lately digitalization of the accounting profession has been through some big changes. Information and communication technologies (ICT) is a field within digitalization that is used diligently within audit. The question if ICT effects the auditors sustainable work using the *TBL* theory is something that we have not found any research about.

To examine the purpose of the study a quantitative approach has been applicated and data has been collected using an online survey that auditors and auditor assistants on different firms has been a part of. The surveys questions were formulated from the dependent variable, the audits sustainable work and the independent variable, ICT. The survey also examined four control variables.

The result from the study showed that ICT has a positive effect on the auditors' sustainable work. Where no control variables effected the correlation between ICT and the auditors' sustainable work. The auditors also consider *people*, *planet* and *profit* to be important concepts and works a lot with all of them. *Profit*, however, is considered the most important and *planet* is considered the least important.

The time frame to finish the study and the peak season for auditors has limited the surveys response rate. This is something that future research should consider to be able to investigate the subject further.

Keywords

Sustainability, ICT, *Triple bottom line*, auditors' sustainable work, *people*, *planet*, *profit*

Förord

Först och främst vill vi tacka vår handledare Torsten Andersson för att du fick oss att komma igång med uppsatsen och den vägledning du gett oss genom hela arbetet. Vi vill även rikta ett stort tack till Pierre Carbonnier för den hjälp du gett oss med SPSS och Pernilla Carlsson för att du hjälpt oss att förbättra vår uppsats med språk och formalia. Vidare vill vi tacka vår medbedömare Elin Smith och våra opponenter för konstruktiv kritik.

Slutligen vill vi tacka varandra för ett bra samarbete och det hårda arbete som vi båda har lagt på uppsatsen. Det har varit en lång resa men vi har äntligen en slutprodukt som vi båda kan vara stolta över.

Kristianstad, 28 maj 2019

Kevin Ketteridge

Oscar Olofsson

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	9
1.1 Bakgrund	9
1.2 Problematisering.....	11
1.3 Syfte.....	15
1.4 Frågeställning	15
2. Litteraturgenomgång	16
2.1 Teorianvändning.....	16
2.2 Digitalisering	18
2.2.1 Informations- och kommunikationsteknik	18
2.3 Hållbarhet	19
2.3.1 Triple bottom line	20
2.3.1.1 People	21
2.3.1.2 Planet	22
2.3.1.3 Profit.....	22
2.3.1.4 Kritik mot TBL.....	23
2.4 IKTs påverkan på revisorn utifrån <i>TBL</i>	24
2.4.1 IKTs påverkan på <i>People</i>	24
2.4.2 IKTs påverkan på <i>Planet</i>	25
2.4.3 IKTs påverkan på <i>Profit</i>	26
2.5 Hypoteser.....	27
3. Metod.....	30
3.1 Vetenskaplig metod	30
3.1.1 Forskningsfilosofi.....	30
3.1.2 Forskningsansats	31
3.1.3 Forskningsstrategi	31
3.2 Empirisk metod	33

3.2.1 Litteratursökning	33
3.2.2 Enkätutformning	34
3.2.3 Urval	34
3.2.4 Operationalisering	35
3.2.4.1 Beroende variabel	36
3.2.4.2 Oberoende variabel	37
3.2.4.3 Kontrollvariabler	38
3.2.4.4 People, planet & profit	39
3.2.5 Svarsfrekvens & bortfall	41
3.2.6 Analysmetoder	42
3.2.7 Reliabilitet och validitet	43
3.2.8 Etiska beaktanden	45
4. Empirisk analys	47
4.1 Sammanslagning av variabler	47
4.1.1 Beroende variabeln	47
4.1.2 Oberoende variabeln	48
4.1.3 <i>People, planet & profit</i>	48
4.2 Beskrivande statistik av variabler	49
4.2.1 Beroende variabeln	49
4.2.2 Kontrollvariabler	50
4.2.3 <i>People, planet & profit</i>	52
4.3 Spearmans korrelationsmatris för revisorns hållbara arbete	53
4.4 Multipel regressionsanalys	55
4.5 Hypotesprövning	57
5. Diskussion och slutsats	61
5.1 Slutsatser	61
5.2 Studiens bidrag	62

5.2.1 Teoretiskt bidrag.....	62
5.2.2 Praktiskt bidrag.....	63
5.3 Begränsningar och förslag till framtida forskning	63
Litteraturförteckning	66
Bilagor.....	72
Bilaga 1. Följebrev	72
Bilaga 2. Enkät	73

Figurförteckning

Figur 2.1 <i>Triple bottom line</i> illustration	21
Figur 2.2 Hypoteser	29
Figur 3.1 Frågor och påståenden – Beroende variabel	37
Figur 3.2 Påståenden – Oberoende variabel	38
Figur 3.3 Påståenden – <i>People</i>	40
Figur 3.4 Påståenden – <i>Planet</i>	40
Figur 3.5 Påståenden – <i>Profit</i>	41

Tabellförteckning

Tabell 3.1 Byråttillhörighet.....	42
Tabell 4.1 Cronbach's Alpha test för den beroende variabeln	48
Tabell 4.2 Cronbach's alpha test för den oberoende variabeln.....	48
Tabell 4.3 Cronbach's alpha test för <i>people, planet</i> och <i>profit</i>	49
Tabell 4.4 Beskrivande statistik för den beroende variabeln – Revisorns hållbara arbete	50
Tabell 4.5 Könsfördelning	50
Tabell 4.6 Åldersfördelning.....	51
Tabell 4.7 Titel.....	51
Tabell 4.8 Byråttillhörighet.....	52
Tabell 4.9 Beskrivande statistik för <i>people</i>	52
Tabell 4.10 Beskrivande statistik för <i>planet</i>	52
Tabell 4.11 Beskrivande statistik för <i>profit</i>	53

Tabell 4.12 Kolmogorov-Smirnov normalfördelningstest	54
Tabell 4.13 Spearmans korrelationsmatris	55
Tabell 4.14 Multipel regressionsanalys	57
Tabell 4.15 Hypotessammanställning.....	58

1. Inledning

I rapportens inledande kapitel kommer inledningsvis en bakgrund till ämnet där hållbarhet, revisorer och digitalisering presenteras. Studiens grundläggande teori presenteras tillsammans med begreppen *Triple Bottom Line* och Informations- och kommunikationsteknologier. Därefter kopplas dessa med revisorer och hur de arbetar med hållbarhet och digitalisering. Under samma kapitel redogörs det forskningsgap som identifierats och varför det är intressant att studera. Avslutningsvis presenteras syftet och frågeställningen.

1.1 Bakgrund

I dagens samhälle används mängder av naturliga resurser för att samhället och olika företag ska kunna drivas. De naturliga resurserna bidrar till en bättre levnadsstandard för människorna på planeten men till en stor kostnad, nämligen klimatförändring, skogshuggning och sämre marint liv (Dawson, Gordon, Hill, Gonzalez-Redin, & Pollhill, 2018). För att framtida generationer ska kunna fortsätta leva till samma standard som idag krävs handlingar för att minska resursförbrukningen och utsläppen. Därigenom har begreppet hållbarhet diskuterats allt mer för att kunna motverka klimatförändringen, skogshuggningen och det sämre marina livet (Kuhlman & Farrington, 2010).

Kreisel (2018) menar att begreppet hållbarhet används ofta och syftar på att kunna underhålla något på en viss nivå. Dessutom syftar det på att vi även i framtiden ska fortsätta kunna nyttja de resurser som finns i nuläget. Hållbarhet är därmed ett viktigt begrepp för att fortsätta med en god levnadsstandard och det finns en del olika syner på vad som menas med det. En del menar på att det enbart är miljön som är intressant att jobba med för att minska miljöpåverkan och därigenom bli mer hållbara (Kreisel, 2018). Att minska miljöpåverkan kan innebära att fokus ligger på att minska transporter, utsläpp och resursförbrukning. Andra menar på att hållbarhet är bredare och att ekonomiska och sociala bitar också är viktigt för att uppnå hållbarhet (Kuhlman & Farrington, 2010). Det senare nämnda synsättet innebär att utöver miljöpåverkan är det även intressant att se till så att människorna och samhället som påverkas också mår bra och inte påverkas negativt av hållbarhetsarbetet. Den ekonomiska biten innebär att hållbarhetsarbetet är ekonomiskt hållbart i längden då arbetet kommer ske över en längre period. Därmed är det av stor

vikt att det kan bibehållas under hela perioden (Kulman & Farrington, 2010; Elkington, 1994). För studien kommer ordet hållbarhet innebära den senare tolkningen av ordet ovan, således att fokus inte enbart ligger på miljön utan även social och ekonomisk hållbarhet.

Oavsett fokus så har samhället på senare tid ansett att hållbarhet är av allt större vikt, vilket påverkar företagen i stor grad då intressenterna ställer nya krav på produkterna och produktionen (Arraiano, Miralles-Quiros & Miralles-Quiros 2017). Då vikten av hållbarhet har ökat har det medfört att större bolag enligt lag måste upprätta en hållbarhetsrapport. Rapporten måste i sin tur säkerställas av revisorer, vilka fungerar som ett kontrollerande organ för företagens finansiella och hållbara rapporter i enlighet med Årsredovisningslagen (Årsredovisningslagen, SFS 1995:1554). En revisors arbetsuppgifter är fokuserade på den finansiella rapporten där de ska kvalitetssäkra informationen på ett effektivt och hållbart sätt för intressenterna. För hållbarhetsrapporten är kraven mindre och revisorn ska endast säkerställa att de företag som enligt lag ska publicera en hållbarhetsrapport verkligen har gjort det och att den innehåller vad som krävs (Iredahl, 2020; Özcelik, 2015; ÅRL, 1995).

Revisorena och revisionsbyråerna arbetar precis som andra företag med hållbarhet. Då byråernas huvudsakliga verksamhet är att genomföra revision för olika bolag ligger mycket av arbetet för hållbarhet på revisorerna själva och hur de kan bli mer hållbara i sitt arbete (Radu, 2016). För de som menar att hållbarhet innebär miljömässiga, ekonomiska och sociala bitar finns det flera sätt för revisorn att bli mer hållbar (Elkington, 1994). De hållbarhetsaspekter som en revisor kan påverka i sitt dagliga arbete för att bli allt mer hållbara är minskning av resor, minimera pappersförbrukning och arbeta mer effektivt i revisionsprocessen. De sociala bitarna inom hållbarhet menar istället att revisorns egna välmående är viktigt vilket innebär att den effektivisering som leder till mindre stress och enklare arbetsuppgifter bidrar till ökad hållbarhet i arbetet (Cubas-Díaz & Sedano, 2017; Omoteso, Patel, & Scott, 2010; Radu, 2016). För att åstadkomma effektiviseringen digitaliseras arbetsuppgifter och olika program används för att underlätta arbetsuppgifterna, dels programmen som används av revisorn, dels klienternas program och samverkan däremellan (Barta, 2018; Campbell, Fairweather, Hunt & Rosin, 2012).

Digitalisering är en term som beskriver flera tekniska fenomen och processer. Termen används för att beskriva hur tidigare enkla processer kan automatiseras eller underlättas med hjälp av teknologi (Ciljan, Jenic, Lamovsek, & Stemberger, 2019). Digitalisering har kraftigt förändrat företagande, samhället och sättet människor arbetar på. Det möjliggör nya system som vidare kan påverka var vi arbetar, hur vi arbetar och när vi arbetar vilket därmed påverkar människans privatliv och välmående (Choi, Lindert, Pfaff, & Zeike, 2019).

Digitalisering är en stor del av hållbarheten för revisorerna då ett flertal nya program har tillkommit för att effektivisera och förenkla processerna i revisorernas arbete (Omoteso *et al.*, 2010). Revisionsbyråerna applicerar även ny teknologi för att effektivisera byrån vilket kan ha en direkt eller indirekt påverkan på kraven för bland annat revisorerna, strukturen, rekryteringen (Radu, 2016; Omoteso *et al.*, 2010; Aidi, Akilah, Ayoib, Noor, & Siti, 2016). För revisorernas hållbara arbete innebär den nya teknologin att både de ekonomiska och sociala bitarna underlättas av digitaliseringen då revisorer i högsta grad påverkas, dels rutiner och arbetssätt i granskningsprocessen, dels hur revisorerna samlar in informationen från sina klienter (Omoteso *et al.*, 2010). Exempel på program som underlättar för revisorerna är digitala plattformar där klienter och revisorer kan ladda upp dokument för att snabbare och smidigare kunna genomföra revisionen samt underlätta kommunikationen mellan varandra. Revisorernas arbete med hållbarhet för miljön påverkas också då större delar av revisionsprocessen kan ske digitalt vilket minskar resursförbrukningen (Bigi, Greenan, Hamon-Cholet & Lanfranchi, 2018; Corejova, Marek & Madudova, 2018). I följande avsnitt kommer begreppen att förklaras närmre samt hur de kopplas samman i studien presenteras.

1.2 Problematisering

Digitalisering och hållbarhet har blivit väsentliga begrepp för organisationer (Cubas-Díaz & Sedano, 2017; Parida, Reim, & Sjödin, 2019). För att kunna vara konkurrenskraftiga måste företagen följa med i den teknologiska utvecklingen. Utöver det bör digitaliseringen och dess processer ske på ett hållbart sätt. När företag följer de utvecklingar som kommer måste även revisorerna följa trenden och förstå hur det fungerar för att kunna utföra sitt arbete (Radu, 2016).

Som tidigare nämns är hållbarhet ett brett begrepp och därför kommer fokus att läggas på ett ramverk inom hållbarhet som kallas *Triple bottom line (TBL)*. Teorin behandlar sociala, ekologiska och ekonomiska aspekter vilka är de tre perspektiven, *people, planet* och *profit* (Hekkert, van Rijnsoever, & Shnayder, 2015). *TBL* är relevant att använda då ramverket fångar upp fler aspekter än enbart den traditionella miljöaspekten (Kreisel, 2018). Teorin bidrar till att studien inkluderar ekonomiska och sociala aspekter för att undersöka ifall hållbarhetsarbetet är ekonomiskt försvarbart i längden samt hur människorna som berörs påverkas. De sist nämnda aspekterna hade ej fångats upp av det traditionella hållbarhetsarbetet som fokuserar enbart på miljön och därmed bidrar *TBL* till en djupare studie (Elkington, 1994; Kreisel, 2018).

Det första perspektivet, *People*, behandlar hur företaget ses av samhället och dess anställda. Löner och arbets kvalitet är även viktiga faktorer (Anderson *et al.*, 2015). *Planet* är det vanligaste hållbarhetsperspektivet och syftar på miljön och olika utsläpp företagen har samt vad de gör för att arbeta mot en lägre miljöpåverkan (Bae, Khan, Kim, Masud, & Rashid, 2019). Människors beteende har väsentlig och påskyndande negativ inverkan på miljö vilket därmed försämrar ekosystemen (Abel *et al.*, 2010). *Profit* lägger fokus på hur hållbart företaget och dess process är i längden. Perspektivet kan exempelvis behandla totala intäkter, produktionsvärde, kostnadsställen med flera (Corejova *et al.*, 2018).

Precis som hållbarhet är även digitalisering ett omfattande ämne med flera olika aspekter, program och perspektiv (Ahlemann *et al.*, 2017). Den plattform som primärt fokuseras på är informations- och kommunikationsteknologier (IKT). Det är system som underlättar informationsöverföring samt hur olika parter kontakter varandra digitalt (Kumar, Samitas, & Stauvermann, 2016). IKT används för att skapa konkurrenskraftiga fördelar och har en allt mer central roll i företags värdepropositioner då informationshanteringen kan hanteras bättre (Cenarmor, Parida, & Wincent, 2019).

De nya systemen påverkar människor, miljön och ekonomin på olika sätt genom att ändra på människans livsstil och levnadsstandard (Bigi *et al.*, 2018; Hekkert *et al.*, 2015). Därigenom påverkar det människornas hållbarhet, exempelvis krävs mindre resande eller att det blir lättare att upprätthålla relationer av olika slag (Bigi *et al.*, 2018). Precis som tidigare nämnt i kap 1.1 är hållbarhet ett viktigt fenomen för både företagen och samhället.

Studien fokuserar på revisorer vilket beror på att författarna kommer arbeta inom yrket, samt att med den ökade vågen av teknologi anses det intressant att undersöka hur digitaliseringen påverkar revisorns dagliga arbete (Serban, 2017). Revisorers dagliga arbete innefattar revisionsprocesser, kundrelationer och nätverkande vilka ska ske på ett hållbart sätt (Radu, 2016). Revisorns hållbara arbete påverkas därmed av de olika systemen då det kan medföra effektivare processer och underlättad kommunikation med kunden. Med begreppet revisorns hållbara arbete menas i denna studie hur revisorer förhåller sig till och arbetar med hållbarhet gällande perspektiven *people*, *planet* och *profit*.

Hur revisorer påverkas av hållbarhetsfenomenet är tydligt och välbeforskat (Boiral, Brotherton, & Heras-Saizarbitoria, 2019; Radu, 2016). Revisorer och deras arbetssätt har varit av stort intresse för tidigare forskning där primärt fokus har varit hur digitalisering och dess olika aspekter påverkar deras arbete, processer och revisorerna själva. Vidare är IKT en digitaliseringsgren som även den är välbeforskad i koppling till revisorer och hur det påverkar deras arbete, dock med fokus på effektivisering (Omoteso *et al.*, 2010; Radu, 2016). En del forskning finns även kring sambandet mellan digitalisering och miljömässig hållbarhet gällande revisionen samt kring revisorn och revisionen med enbart hållbarhetsaspekter (Tinta & Zuca, 2018; Kemp, Graaff, & Owen, 2012; Radu, 2016). Tidigare forskning är intressant att inkludera dels för informationen dels för att målet med studien är att bidra med något unikt till forskningen genom att identifiera ett forskningsgap att studera.

Under vår forskningsprocess har vi ej funnit någon forskning kring hur IKT påverkar revisorn och hans arbete gällande hållbarhet kopplat till perspektiven *people*, *planet* och *profit*. Som nämnts ovan är de tre perspektiven väl studerade individuellt men IKTs påverkan på revisorns hållbara arbete har ej studerats (Abdul, Fauzi & Svensson, 2010). Detta kan bero på att *TBL* teorin används för hållbarhetsrapportering av företag som vill ge en mer utvecklad rapport och då ligger fokus på företaget (Anderson *et al.*, 2015; Serban, 2017). Den anpassade teorin för studien är bra och relevant att använda eftersom precis som tidigare nämnt bidrar teorin till en bredare och djupare förståelse för de olika hållbarhetsaspekterna genom att inkludera flera synsätt på hållbarhet. Detta är även applicerbart för den anpassade teorin på individnivå där studien undersöker hur revisorns

hållbara arbete påverkas gällande ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och miljömässig hållbarhet. Således ligger inte fokus på enbart exempelvis miljön eller effektiva processer utan studien ser till en mer representativ helhet, studien undersöker därmed revisorernas välmående parallellt med effektivisering och miljöpåverkan. Perspektivens inverkan på just revisorer presenteras mer detaljerat senare i kapitlet och en fördjupning kommer i kap 2.4.

Revisionsbyråer är en del av företagen som avser att ge en mer utvecklad rapport och studien avser att undersöka hur revisorerna upplever sitt arbete utifrån *TBL* och om IKT påverkar deras upplevelse. Därmed ligger fokus i studien på revisorerna själva och hur de arbetar utifrån *TBL* och inte på rapporteringen för företaget. Med hänsyn till det ökade intresset för hållbarhet är det intressant för studien att kolla på hur revisorerna upplever att de arbetar utifrån *TBL* för att sedan kunna undersöka ifall IKT påverkar deras upplevelse av hållbart arbete. Detta bidrar till att studien först kan undersöka revisorernas egna uppfattning om hållbart arbete och sedan se ifall deras uppfattning påverkas när IKT är inkluderat i frågorna.

IKT har många olika effekter vilket kan undersökas med hjälp av det teoretiska ramverket *Triple bottom line* för att ta reda på de tre perspektivens påverkan kopplat till revisorn (Bieser & Hilty, 2018). *TBL* teorin är ett bra ramverk för att mäta hur revisorernas hållbara arbete påverkas av IKT då deras arbete påverkas på en mängd olika sätt (Omoteso *et al.*, 2010). Därmed anses *TBL* teorin lämplig att utgå från då tre perspektiv med större sannolikhet täcker de effekter IKT har på revisorers hållbara arbete än endast det traditionella hållbarhetsperspektivet vilket endast ser till miljöpåverkan (Bieser & Hilty, 2018; Cubas-Diaz & Sedano, 2017). *TBL* inkluderar därmed revisorernas upplevelse av sitt hållbara arbete gällande *people*, *planet* och *profit* vilket kan leda till en djupare förståelse för hur revisorerna upplever sitt arbete i respektive perspektiv.

Studien fokuserar på forskning kring hur IKT påverkar revisornas hållbara arbete utifrån *Triple bottom line*. Utifrån det som nämnts ovan, påverkas revisorer av nya IKT-system vilka kan vara mobila enheter, datorer och datorprogram i deras arbete då nya granskningsystem tillkommer och nya kommunikationssystem mellan dem och klienter uppkommer (Havelka, Merhout, & Stoel, 2012). Därav måste revisorer förhålla sig till de

nya systemen vilken kan ha en stor påverkan på hur hållbarheten i arbetet påverkas, därav blir ämnet relevant att forska ytterligare (Boiral *et al.*, 2019).

Ett tydligt forskningsgap har därmed identifierats för studien vilket är att undersöka hur revisorns hållbara arbete påverkas av IKT. Studien fyller det funna forskningsgapet genom att undersöka hur revisorernas arbete påverkas av IKT samt ifall de upplever att deras arbete är hållbart utifrån *people, planet* och *profit* perspektiven. Forskningsgapet är också intressant att studera då IKT påverkar revisorernas arbete och processer och kan påverka revisorerna på olika sätt, vilka troligen täcks av de tre perspektiven inom *TBL* (Havelka *et al.*, 2012; Li *et al.*, 2018). Att dela upp hållbarhet i tre olika perspektiv möjliggör att studien kan undersöka ifall revisorerna påverkas olika mycket av de tre perspektiven och hur påverkan i så fall skiljer sig åt. Även att hållbarhet blivit ett allt mer omtalat ämne där nya synsätt och teorier tillkommer gör det ämnet intressant att undersöka närmre. Dessutom blir det intressant att se hur väl en anpassad *TBL*-teori fångar upp hållbart arbete. Utöver det studien bidrar till i forskningen är det även intressant för författarna personligen då de avser att arbeta inom yrket och finner digitalisering och hållbarhet intressant. Därmed ansågs det lämpligt att undersöka vilken effekt digitalisering kan ha på deras hållbara arbete i framtiden. Avslutningsvis bidrar studien således till en bredare och fördjupad bild av hur revisorernas hållbara arbete påverkas av IKT.

1.3 Syfte

Syftet med studien är att undersöka hur Informations- och kommunikationsteknologier (IKT) påverkar revisorns hållbara arbete – utifrån *Triple bottom line* teorin.

1.4 Frågeställning

Frågeställning: Påverkas revisorerers hållbara arbete av Informations- och kommunikationsteknologier (IKT) utifrån *Triple bottom line* teorin?

2. Litteraturgenomgång

I följande kapitel kommer de teorier som studien grundar sig i presenteras. Därefter följer en djupare förklaring av de olika begreppen digitalisering, informations- och kommunikationsteknik (IKT), hållbarhet och *Triple bottom line (TBL)*. IKTs påverkan på revisorns arbete tas upp tillsammans med dess fördelar och nackdelar förhållande till *TBL* och följs av kapitlets avslutande del där hypoteserna presenteras.

2.1 Teorianvändning

Teorin som arbetet är mest fokuserat på är *Triple bottom line reporting (TBL)*. Det definierades av Elkington (1994) som menar att företag ska rapportera information om social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet för att uppnå en mer integrerad rapportering. På samma sätt kommer teorin användas och ligga till grund för studien där revisorernas upplevelse av deras hållbara arbete undersöks. Teorin anpassas för studien genom att istället undersöka hur revisorernas hållbara arbete upplevs och påverkas av IKT utifrån *TBL*. Teorins fokus skiftas därmed bort från företags rapportering och skiftas istället till företagets anställda och hur de påverkas. Därmed kan revisorernas hållbara arbete undersökas utifrån samtliga tre perspektiv för att bilda en tydligare bild av IKTs påverkan på hållbarheten. Som tidigare nämnt används teorin i studien eftersom den med större sannolikhet fångar upp IKTs olika effekter på revisorerna när fler än ett perspektiv anammas. Det multinationella företaget Shell gjorde termen känd under 90-talet då Shell var det första företaget som släppte en rapport utformad enligt *TBL*. Teorin är således central i detta arbete och förklaras djupare i avsnitt 2.4.

Den andra teorin som appliceras i studien är *Institutional theory*, som förklarar varför organisationer inom en viss bransch tenderar att efterlikna varandra (Deegan & Unerman, 2011). Enligt skaparna av teorin, DiMaggio och Powell, finns påverkande faktorer i samhället, såsom social och institutionell press, vilka leder till att organisationer efterliknar varandra. Teorin är kompletterande till närliggande teorier då den exempelvis hämtar koncept från *Legitimacy theory* och därigenom hittas samband gällande hur de efterliknar varandra. Vidare menar Deegan och Unerman (2011) att *institutional theory* förklarar hur organisationer genom olika mekanismer försöker bibehålla legitimitet genom att moderera samhällets uppfattning kring deras verksamhet i enlighet med vad

samhället tycker. *Institutional theory* innefattar två huvudsakliga kategorier, *isomorphism* och *decoupling*. Den förstnämnda syftar på att organisationer i liknande miljöer efterliknar varandra och den sistnämnda syftar på att en organisation är avvikande (Deegan & Unerman, 2011). Precis som i andra organisationer försöker även revisionsfirmorna, och därmed revisorerna, efterlikna det som händer i branschen och för företagen de arbetar med (Fortanier, Kolk, & Pinkse, 2011). Denna teori kommer komplettera *TBL* då den beskriver hur organisationer anpassar sig efter vad intressenter vill, vad lagar säger samt hur andra i samma område gör (Deegan & Unerman, 2011). Med hjälp av *institutional theory* har hypoteserna formulerats och studien undersöker hur revisorer anpassar sitt arbete med hjälp av IKT för att bemöta intressenters vilja att arbetet ska ske på ett hållbart sätt vilket i detta fall blir enligt *TBL*.

En tredje teori som arbetet kan förhålla sig till är *legitimacy theory* vilket grundar sig i att organisationer försöker försäkra sig om att deras agerande är inom ramen för det samhället anser vara legitimt (Deegan & Unerman, 2011). Enligt Deegan och Unerman (2011) är begreppet legitimitet ett relativt koncept som förändras över tid och är en väsentlig del i företagets överlevnad. Konceptet är relativt på så sätt att organisationerna behöver vara anpassbara till den etiska miljö de arbetar i (Deegan & Unerman, 2011). Legitimitet anses vara en resurs och kan påverkas på olika sätt. Organisationer vill se till att upprätthålla sin legitimitet och använder sig av strategier för att generera, bibehålla och reparera sin legitimitet. Då de sociala värdena och förväntningarna är höga förväntas lyckade företag verka för de mänskliga, miljömässiga och sociala konsekvenser som deras aktiviteter har vilket höjer legitimiteten för företaget (Deegan & Unerman, 2011). Därmed anses teorin ha en koppling till studien då revisorer, precis som företag, påverkas av samhällets syn på hållbarhet och vad som krävs av företagen (Argento, Broberg, Gyllengahm, Mårtensson, & Tagesson, 2017). För att ta reda på hur revisorernas arbete påverkas ur ett hållbarhetsperspektiv måste även kraven på hållbarhet förstås och accepteras. I denna studie kommer dock inte denna teori att behandlas då uppsatsen blivit för omfattande vilket tidsbegränsningen inte tillåter men kan användas för liknande studier i framtiden.

2.2 Digitalisering

Digitalisering kommer ursprungligen från den tekniska processen av att transformera analog information till digital form, vilket innebär att det översätts till binära siffror. Informationen kan också dematerialiseras från fysisk bevaring till en digital form (Ahlemann *et al.*, 2017). Termen digitalisering är numera använd för att beskriva flera sociotekniska fenomen och processer som använder tekniken i större omfattning (Ciljan *et al.*, 2019). Enligt Serban (2018) kan synsättsförändringen förklaras av tre etapper i utvecklingen av digital teknologi varav den första förändringen skedde när datorer ersatte pappret. Den andra förändringen kom i samband med internet då det fungerade som en global kommunikationsinfrastruktur. Den tredje och sista etappen är omstrukturering av modeller, institutioner och ekonomier vilket resulterar i att digitaliseringen blir integrerat i människors liv (Davidsson, Hajinasab, Holmgren, Jevinger & Persson, 2016). Integreringen har medfört en effektivisering, då fler processer blivit automatiserade samt införandet av e-handel och nya typer av företag (Ciljan *et al.*, 2019). Digitalisering bedöms vara en av de största trenderna som förändrar samhället både lång- och kortsiktigt och har jämförts med den industriella revolutionen (Hoinaru, Sahlian, Serban-Oprescu, Stefan, & Trasca, 2019).

2.2.1 Informations- och kommunikationsteknik

IKT är ett huvudkoncept inom digitalisering och står för informations- och kommunikationsteknologier. Begreppet har revolutionerat vår värld genom implementeringen av tekniknyttjande tjänster i alla delar av människors liv (Aftab, Khan, & Khan, 2015). IKT har bevisats påverka ekonomisk utveckling markant och har som följd blivit ett uppmärksammat ämne för forskare och beslutsfattare (Billion & Lera-Lopez, 2010). Digitalisering konverterar de olika formerna av IKT som text, ljud, bild eller röst till digitaliserad form. Digitalisering har bevisad påverkan på ekonomin och samhället genom att förbättra livskvalitén, minska arbetslösheten och öka tillgången till kunskap och andra offentliga tjänster (Aftab *et al.*, 2015). Den ekonomiska utvecklingen påverkas betydande av innovationen av IKT. Detta har lett till stora förändringar i företags aktiviteter, som vidare har lett till förändringar i revisionsbranschen. Revisorer behöver kontinuerligt anpassa sig till förändringar som är framkallade av assimileringen av ny teknik i organisationer (Radu, 2016).

Informations- och kommunikationsteknik är positivt enligt de miljöskyddsfrågor som uppmärksammas då utvecklingen av innovationer kan ske med minsta möjliga negativa påverkan och göra betydande investeringar i miljöövervakningen (Radu, 2016). På grund av ökad medvetenhet för miljöfrågor på senare tid har utvecklingen av IKT skapat konceptet grön IKT (Radu, 2016). Den senaste definitionen av grön IKT är praktiken av design, produktion, användning och förfogandet av datorer, servrar och tillhörande delsystem som bildskärmar, skrivare, lagringsenheter. Även utveckling av effektivt kommunikationsnätverk och system som har minimal eller noll påverkan på miljön. Grön IKT försöker uppnå ekonomisk livskraft och förbättra systemets prestanda och användbarhet samtidigt som man studerar det sociala och etiska ansvar som företag har (Murugesan, 2008).

2.3 Hållbarhet

Termen hållbarhet har sitt ursprung från det franska verbet *soutenir* vilket betyder ”att hålla upp eller stödja” och begreppet har de senaste åren skapat en daglig oro bland majoriteten av människor, organisationer och företag världen över (Corejova *et al.*, 2018; Everard, Johnston, Robèrt, & Santillo, 2007) Begreppet kommer från skogsindustrin där den grundläggande principen var att inte skörda mer träd än vad som planteras och denna konceptualisering började redan på 1800-talet. I modernare tid har termen hållbarhet transformerats mer till ekologi som en princip om att låta naturen regenerera sig själv (Bocken, Geissdoerfer, Hultink, & Savaget, 2016).

Enligt Bocken *et al.* (2016) finns det cirka 300 definitioner på hållbarhet. En av dessa definierar hållbarhet som en oavbruten aktivitet eller handling, det vill säga att aktiviteten eller handlingen fortsätter på obestämd tid. Inom miljöområdet är detta inte särskilt relevant med tanke på den relativt korta livslängden människan har i förhållande till hur lång tid det tar för diverse utsläpp att göra skada på miljön. Många människor hävdar att ekosystemet kommer att anpassa sig med tiden till ändringarna människorna gör på planeten (Everard *et al.*, 2007). Hållbarhet är i grund och botten en finansiell fråga som varit politiska ekonomers problem under lång tid (Kreisel, 2018). Miljön är ett ämne som det forskats mycket kring (Cubas-Díaz & Sedano, 2017; Höjer, Kramers, Ringenson, & Viggedal, 2018). Däremot finns det desto mindre forskning kring det sociala och finansiella perspektivet som har med hållbarhet att göra.

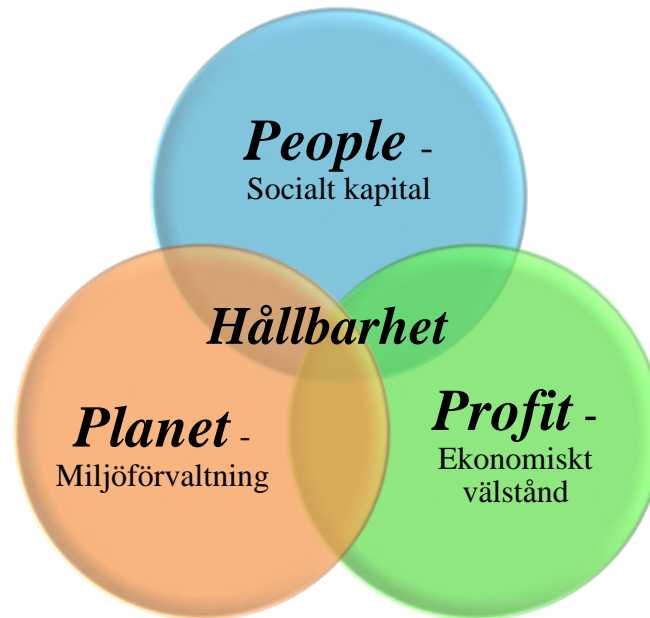
2.3.1 Triple bottom line

Triple bottom line rapportering är ett ramverk som består av tre huvudkategorier gällande hållbarhetsrapportering, nämligen social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Tre perspektiv används istället för att bara undersöka det ekonomiska perspektivet som traditionellt brukar utföras i form av de finansiella rapporterna (Cubas-Díaz & Sedano, 2017).

Enligt Abdul *et al.* (2010) kallas dessa huvudkategorier de tre "P:na", vilket enligt den engelska terminologin står för *people*, *planet* och *profit*. Synsättet frambringar en mer sammansvetsad bild av företaget och alla dess komponenter åt intressenterna. Ledningsbesluten kan inte fattas med enbart ett perspektiv i åtanke utan snarare en komplex kombination utav dem alla (Deegan & Unerman, 2011). En hållbar organisation förklaras av Hubbard (2006) som en organisation vilken möter intressenternas behov utan att kompromissa med resurserna som behövs för att även göra det i framtiden.

När en investerare investerar i ett företag så finansierar de dem ekonomiska aktiviteterna som företagen gör och är därför väsentliga för företagets överlevnad (Cubas-Díaz & Sedano, 2017). Om investeraren inte bara överväger de ekonomiska faktorerna utan även de sociala faktorerna och miljöfaktorerna när investeringsbeslutet tas så kommer analysen att vara mer exakt. Det här är ståndpunkten för *Triple bottom line* teorin, som först blev introducerad av Elkington år 1997 (Abdul *et al.*, 2010). Vidare menar Cubas-Díaz och Sedano (2017) att det blir mer troligt för finansiella intressenter att påverka ett företags hållbarhet genom att få företag att vara mer uppmärksamma på hållbarhetsproblem som intressenterna anser vara viktiga. För att detta ska ske måste företagen vara marknadsorienterade, vilket kan göra att företag som inkorporerar hållbarhet i deras marknadsstrategi kan få en differential fördel över dess konkurrenter (Cubas-Díaz & Sedano, 2017). Detta går att koppla direkt till revisionsbranschen. Enligt Abdul *et al.* (2010) måste revisionsbolagens affärsstrategier alltid ta hänsyn till konceptet hållbar utveckling och anpassas för att tillfredsställa de ökade miljömässiga och sociala kraven. Detta innebär att revisionsbranschen blir mer lönsam och sannolikheten att överleva på

lång sikt högre. Då *TBL* påverkar hela organisationerna kommer revisorerna själva även att påverkas, vilket diskuteras vidare i kap 2.5 (Radu, 2016).

Figur 2.1 *Triple bottom line* illustration

2.3.1.1 *People*

Människor är det sociala perspektivet av *Triple bottom line*. Perspektivet inkluderar företags relationer med intressenter, *work-life balance*, trivsel, kundrelationer, rekrytering och individuellt välmående (Bigi *et al.*, 2018). Även interna intressenter ingår i detta perspektiv av *TBL* såsom anställda och konsumenter. Konsumenthälsa är särskilt viktigt inom denna kategori eftersom deras konsumtion driver företag framåt (Hekkert *et al.*, 2015). Det sociala perspektivet är även influerat av vad företaget betalar i skatt på sina vinster, dess produktioner och lönerna till sina anställda (Tullberg, 2012).

Under det senaste årtiondet har hållbarhet blivit betydligt viktigare i företags och individers ögon. Det har lett till att det sociala perspektivet i *TBL* blivit alltmer angelägen. Detta är på grund av den ökade medvetenheten av faktumet att ekonomiska verksamheter också frambringar externa faktorer som påverkar samhället (Cubas-Díaz & Sedano, 2017). Det handlar om hur mycket socialt värde ett företag bidrar med (Tullberg, 2012).

2.3.1.2 Planet

Planeten är det andra perspektivet av *Triple bottom line*. Perspektivet inkluderar allt som har att göra med företagens inverkan och effekter på vår planet. *Planet* är det vanligaste och mest anammade perspektivet av företag runt om i världen. Då intressenter finner miljön allt viktigare väljer företagen att frivilligt rapportera hur verksamheten påverkar miljön (Murphy, Schlegelmilch, & Öberseder, 2013). Basuki och Caesaria (2017) menar att företagen använder deras hållbarhetsrapport för att motverka och minimera de negativa effekterna av deras verksamhet genom att berätta hur verksamheten arbetar för att reparera och minska miljöpåverkan.

Inom denna kategori ingår ämnen som energibesparing, hållbar *sourcing*, minskning av avfall och övergångar till förnybar energi (Li *et al.*, 2018; Hekkert *et al.*, 2015). Tanken med perspektivet är att planeten inte ska lämnas i ett sämre skick än när företagsoperationerna började (Rambaud & Richard, 2015). Vidare menar Hubbard (2016) att mäta vad som påverkar miljön och till vilken grad det påverkar kan vara komplicerat. Vanligtvis mäts det i resursförbrukning (energi, land och vatten) och biprodukter (avfall, utsläpp, kemiska rester).

2.3.1.3 Profit

Det sista perspektivet av *Triple bottom line* teorin är *profit*. Perspektivet inkluderar allt som avser företagets ekonomiska hälsa, exempelvis genom att minska produktionskostnaderna, komma in på nya marknader eller annat som ökar företagets nettovärde (Hekkert *et al.*, 2015; Li *et al.*, 2018). Ett välutvecklat och bra hållbarhetsarbete medför att organisation accepteras till en högre grad av konsumenter, investerare, leverantörer med flera vilket bidrar till ökad lönsamhet (Radu, 2016).

Den ekonomiska evolutionen är signifikativt influerad av innovationen av digitalisering, närmre bestämt informations- och kommunikationsteknik (Radu, 2016). Detta har lett till att företag från många olika yrkesområden måste göra stora förändringar i arbetsprocesserna. Radu (2016) förklarar vidare att digitaliseringen effektiviserar revisorns arbetsprocess vilket bidrar till minskade kostnader för företaget och därmed ökar lönsamheten.

2.3.1.4 Kritik mot TBL

Första kritiken mot *TBL* är tillförlitligheten, inte med hänvisning till vad som mäts, utan hur det mäts. Företag tenderar att rapportera om själva processen snarare än resultatet (Hekkert *et al.*, 2015). Kritiken är inte ny och enligt Cubas-Dias och Sedano (2017) är en av de största begränsningarna för affärsetikrörelsen än idag, oförmågan att mäta och spåra sociala och miljömässiga prestationer på ett meningsfullt, konsekvent och jämförbart sätt. Vidare säger Hekkert *et al.* (2015) att det är dumt att skylla förespråkarna av *TBL* för misslyckandet då det är den enda gruppen som noterat problemet samt försökt åtgärda det. Istället för att kritisera *TBL* rapporteringen för att det inte finns ett "magiskt nummer" som aggregerar etiska prestationer, bör akademiker förstå den verkliga vikten av *TBL* och försöka förbättra det.

Den andra kritiken mot *TBL* är den skenbara samexistensen av *people, planet* och *profit* utan några bevis på ömsesidigt beroende (Hekkert *et al.*, 2015). Vidare berättar Hekkert *et al.* (2015) att beteenden tenderar att vara komprimerade i enbart en av de tre kategorierna när de i själva verket påverkar mer än en av *people, planet* och *profit* samtidigt. Detta får dem att verka motsägande när dem mycket väl kan vara kompletterande.

Den tredje kritiken antyder att *TBL* inte är lika effektiv som en efterlevnadsmekanism, vilket betyder att *TBL* möjligtvis inte effektivt förbättrar efterlevnaden av högre hållbarhetsstandarder. En fjärde och sista kritik antyder att definitionen av *TBL* är för generell för att företag och industrier ska kunna jämföras med varandra (Cubas-Diaz & Sedano, 2017).

Kritiken mot *TBL* teorin gäller även för studiens anpassning av teorin. Det kan leda till att revisorns tillförlitlighet när det gäller hur revisorn anser att vissa komponenter inom *people, planet* och *profit* mäts inte alltid stämmer överens med hur en annan revisor anser att det mäts. Det kan även leda till problem men inte för revisorerna utan snarare för skribenterna av studien. Det betyder att vissa komponenter kan tyckas höra till i exempelvis *people* perspektivet när det snarare ska vara i *profit* perspektivet vilket i sin tur kan påverka hur enkätens frågor kategoriseras längre fram i uppsatsen. Detta kan ha

negativa effekter på hur resultaten kan tolkas efter analysen då ett perspektiv kanske ej representerar vad som ursprungligen planerats.

Liknande de styrkor som *TBL* teorin medför för hållbarhetsrapportering återfinns de även för studiens anpassning av teorin. Styrkorna är likt de som tidigare presenterats att resultaten kommer bidra till en mer sammansvetsad bild av revisorns hållbara arbete och vad de anser vara viktigast gällande de olika perspektiven. Därmed kan studien djupare undersöka hur revisorernas upplevelse av hållbart arbete skiljer sig mellan *people*, *planet* och *profit* perspektiven.

2.4 IKTs påverkan på revisorn utifrån *TBL*

IKT har ett flertal olika effekter vilka påverkar de som använder sig av dem i olika stor omfattning. Det påverkar hur revisorer upplever sitt arbete och därmed individens välmående (Ciljan *et al.*, 2019). IKT har även en direkt påverkan på miljön både i utvecklingen och gällande användningen av teknologierna (Bieser & Hilty, 2018). Processerna påverkas och således även lönsamheten för verksamheterna och deras arbetsuppgifter till följd av IKT (Omoteso *et al.*, 2010).

2.4.1 IKTs påverkan på *People*

Digitaliseringen har bidragit till faktorn att människor lever i ett stressigt samhälle. Det är ett högre tempo genom arbetsdagen med färre pauser, mer multitasking och mer tidspress. Mycket av detta är direkt kopplat till IKT och som ovan nämnts tillåts utförandet av fler aktiviteter. Det ökade antalet aktiviteter leder till att individen får mindre tid till varje aktivitet och det leder till att människan känner mer press (Ciljan *et al.*, 2019).

IKT tillåter människor att göra aktiviteter snabbare och lättare då systemen underlättar informationsspridningen och produktiviteten höjs (Ciljan *et al.*, 2019). En av de största effekterna av IKT på organisationer är att informationen har blivit mer lättillgänglig och transparent. Vidare menar Ciljan *et al.* (2019) att det i sin tur gör det möjligt för organisationer att dela mer information med anställda. Detta resulterar i ökad arbetsproduktivitet och effektiviteten både hemma och på jobbet. IKT ökar även intensifieringen av arbetet och i vissa fall ökar även arbetstakten. Eftersom repetitiva

uppgifter kan skötas automatiskt av datorn kan arbetarna fokusera mer på komplexa uppgifter som kräver mänsklig kunskap och bedömning (Ciljan *et al.*, 2019).

IKT uppfattas ha en, till viss del, indirekt inverkan på rekryteringsprocessen av nya revisorer men en delvis betydande inverkan på revisorernas befordran (Omoteso *et al.*, 2010). Detta konstaterande visar att den vikt som för närvarande läggs vid IKT-färdigheter för revisorernas befordran sannolikt kommer att utvidgas till revisorernas rekrytering. Vidare menar Omoteso *et al.* (2010) att sådana färdigheter kommer att utgöra en av grunderna i valprocessen för när revisorer ska rekryteras. Denna studie finner dessutom att IKT förbättrar profilen för revisorer som är mer kunniga och skickliga i dess användning. Detta ger dem ett särskilt erkännande och ger därmed revisorer en fördel gällande makt och inflytande inom deras avdelningar eller företag (Omoteso *et al.*, 2010).

Ovannämnda information går att direkt härleda till studiens anpassning av *TBL* teorin och perspektivet *people*. Revisorernas välmående och *work-life balance* påverkas i stor grad av de nya IKT som implementeras och kan leda till ökad produktivitet men även stress. Effekterna av IKT kan innebära att revisorernas högsäsong underlättas och därigenom påverkas revisorernas välmående positivt då arbetet kan bli stressigt under den perioden. Arbetet med klienterna underlättas då teknologin möjliggör nya kommunikationssätt och effektivare lösningar för de sammankopplade systemen (Bigi *et al.*, 2018).

2.4.2 IKTs påverkan på *Planet*

Informations- och kommunikationsteknologier har direkta och indirekta bieffekter på miljön vilket går under perspektivet *planet*. De direkta bieffekterna på miljön är resursanvändningen samt utsläpp relaterade till produktionen, underhåll och undanröjande av IKTs hårdvara (Bieser & Hilty, 2018). Mer specifikt används farliga metaller såsom bly, kadmium och kvicksilver i produceringsprocessen. Utöver detta är IKT-området en av de sex största vattenkonsumerade sektorerna inom halvledarindustrin (Radu, 2016). De indirekta effekterna som upptäckts i Bieser och Hiltys (2018) studie visar att IKT har en viss påverkan på konsumtion och produktion i andra områden.

Det är inte endast negativa effekter av IKT. Asongu, Biekpe och Le Roux (2018) menar att IKT inte har någon märkbar påverkan på koldioxidutsläppen och att IKT har en positiv

effekt för koldioxidutsläppen per person. Brukandet av IKT resulterar i minskade resor för användarna genom att erbjuda alternativa sätt att kommunicera. Utvecklingen av IKT bidrar även till effektiv hantering av råvaror och andra material och gör det lättare att identifiera mindre skadliga lösningar miljömässigt. Transporten av råvaror och andra material från leverantörer minskar även (Radu, 2016). Revisorer arbetar vid flertal tillfällen ute hos klienter vilket medför regelbundna resor som minskar till följd av IKT. Detta har en direkt påverkan på miljön då detta medför en minskning av utsläpp genom att revisorerna inte behöver resa lika mycket i sitt arbete. Även hanteringen av råvaror minskar till följd av IKT. Revisorernas arbetsuppgifter kräver en del pappersförbrukning vilket minskar genom att material förvaras digitalt istället för i pappersform (Asongu *et al.*, 2018; Radu, 2016).

2.4.3 IKTs påverkan på *Profit*

IKT har genom åren gett organisationer möjligheter att förbättra lönsamheten, effektiviteten, produktiviteten och öka konkurrensfördelarna. Således har IKT blivit ett stort stöd för affärsinnovation och ett viktigt verktyg för att organisationer ska kunna fortsätta utveckla sin hållbarhet. Följaktligen har IKT en betydande roll gällande hållbarhet och företags lönsamhet vilka är beståndsdelar inom *profit* (Corejova *et al.*, 2018).

Det finns en ny teoretisk forskningsström som hanterar IKTs potential att öka produktiviteten i företagens forskning och utveckling (FoU) och innovationsskapande processer (Corejova *et al.*, 2018). Forskningsströmmen kan i sin tur generera i en högre innovationsprestanda. Vidare drar Corejova *et al.* (2018) slutsatsen att IKT bidrar betydligt till förbättring av insamling, förvaltning och utbyte av innovationsrelaterad kunskap hos ett företag.

Sambandet mellan *profit* perspektivet, IKT, revisorer och revisionsorganisationer är starkt och IKT har en dominerande kraft i att forma en revisors roll (Corejova *et al.*, 2018) Införandet och utvecklingen av IKT inom revisionsbranschen har bidragit till att icke-professionell (administrativ) personal och revisorsassistenter har tenderat att minska. Högre uppsatta roller som auktoriserade revisorer och godkända revisorer har däremot tenderat att öka. Vilket i sin tur leder till att de med lägre befattning inom ett

revisionsföretag blir mindre i antal än vad de tidigare varit på grund av det minskade antalet administrativ personal och revisorsassistenter (Omoteso *et al.*, 2010). Vidare säger Omoteso *et al.* (2010) att detta leder till att ett större antal hamnar i en mittnivå bestående av auktoriserade revisorer och godkända revisorer i revisionsföretagen jämfört med personal i botten (administrativ personal och revisorsassistenter) och toppen (omfattande ledningspersonal) av hierarkin i företaget. Organisationsstrukturen har ändrats för de flesta revisionsföretag eftersom IKT har tagit över de mekaniska och rutinmässiga rollerna för de flesta revisorsassistenter på ett mer effektivt och verkningfullt sätt. Vilket bidrar till minskade kostnader för företagen då mindre administrativ personal behövs (Omoteso *et al.*, 2010).

Perspektivet *profit* fokuserar ursprungligen mycket på företagets finansiella rapporter som förklarar hur det presterar rent ekonomiskt och ifall det är lönsamt i längden (Elkington, 1994). Företags lönsamhet kan bero på hur effektivt processer sköts, vilken industri det är och de anställdas prestation. För studien innebär detta att revisionsbyråernas lönsamhet beror mycket på hur effektivt revisorerna arbetar för att utföra uppdragen lönsamt (Kumar *et al.*, 2016). Eftersom arbetsprocesserna har blivit allt mer effektiva till följd av IKT innebär detta för revisorerna att de enklare kan utföra sitt arbete och därmed öka lönsamheten för deras uppdrag (Radu, 2016).

2.5 Hypoteser

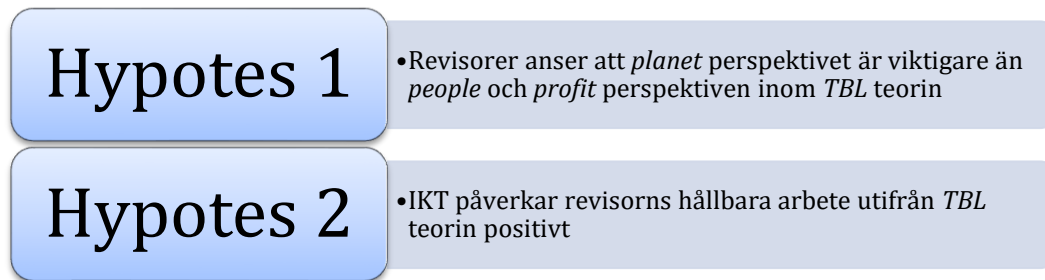
I följande kapitel presenteras de hypoteser som framtagits med den tidigare informationen i kap 2 som grund. Hypotesen grundar sig i studiens två teorier. Den första, *TBL*, då hypotesens syfte är att kontrollera vilket av de tre perspektiven revisorer anser vara viktigast. För studien antas det att *planet* är det perspektiv som revisorerna anses vara viktigast. Antagandet grundas i att enligt tidigare forskning är *planet* det perspektiv som företag arbetar mest efter i sin hållbarhetsrapportering (Murphy *et al.*, 2013; Abdul *et al.*, 2010). Därmed antas det att revisionsbyråernas hållbarhetsarbete har påverkat de arbetande revisorernas intryck av de olika perspektiven. Revisorerna kan vara mer vana att arbeta med *planet* perspektivet vilket kan leda till att de anser att perspektivet är av störst vikt i sitt arbete. Hypotesen kommer besvara om *TBL* är användbar inom revisionsyrket genom att undersöka om perspektiven *people* och *profit* används i samma utsträckning som *planet*. Den andra teorin, *institutional theory*, förklarar hur företag

anpassas efter intressenternas vilja att arbetet ska ske på ett hållbart sätt. Som tidigare nämnt är *planet* vanligast och anses viktigast i hållbarhetsrapporteringen. Då företagen och revisionsbyråerna vanligen arbetar mest med *planet* perspektivet antas det i studien att revisorerna själva även anser att det perspektivet är det viktigaste. Detta är i linje med *institutional theory* då revisorernas klienter arbetar mycket med *planet* perspektivet (Murphy *et al.*, 2013; Abdul *et al.*, 2010). Därmed kommer hypotes ett formuleras utifrån perspektivet *planet*. Målet med hypotesen är att undersöka vilket av de tre perspektiven som anses vara viktigast för revisorerna och om det är i linje med tidigare forskning.

Hypotes 1: ”Revisorer anser att *planet* perspektivet är viktigare än *people* och *profit* perspektiven inom *TBL* teorin”.

De tre avsnitten om IKTs påverkan på respektive perspektiv har i sin tur lett till studiens andra hypotes vilken undersöker om IKT bidrar positivt till revisorns arbete utifrån *TBL* teorins tre olika perspektiv. I linje med syftet för studien testas hypotesen om IKT har en påverkan på revisorns hållbara arbete utifrån studiens grundande teori *TBL*. Som tidigare beskrevs påverkar IKT dess användare på olika sätt (Bigi *et al.*, 2018). Detta kontrolleras även med den följande hypotesen, genom att undersöka om IKT påverkar revisorns hållbara arbete positivt. En positiv påverkan innebär för *people* perspektivet att revisorns och de som berörs av revisionsarbetet trivs, mår bra och att det underlättar relationer i högre grad än utan IKTs påverkan. Desamma gäller perspektivet *planet*, dock sett till miljöns välmående och skick, vilket ska påverkas mindre eller att skicket är detsamma som innan IKTs påverkan. Vidare är IKTs påverkan positiv för *profit* då revisionsarbetet genererar högre intäkter, lönsamhet och minskade kostnader. Hypotesen avser att undersöka hur IKT påverkar de tre perspektiven gemensamt för att få en uppfattning om revisorns hållbara arbete. För att besvara frågeställningen i studien anses hypotes två vara av störst vikt då den undersöker om effekten av IKT är positiv. Det leder till att svaret på frågeställningen kan besvaras och förklaras tydligare och studiens syfte kan bidra till vidare forskning i högre grad.

Hypotes 2: ”IKT påverkar revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin positivt”.

Figur 2.2 Hypoteser

3. Metod

I följande kapitel kommer två huvudsakliga avsnitt förklara arbetsprocessen och val av tillvägagångssätt motiveras och förklaras. De är uppdelade i vetenskaplig metod och empirisk metod.

3.1 Vetenskaplig metod

Fokus i detta avsnitt är att förklara tankegångarna inför studien samt motivering till varför de synsätt som tillämpats blivit valda. Avsnittet behandlar forskningsfilosofin som beskriver valet av ett positivistiskt synsätt. Därefter behandlas forskningsansatsen och beslutet för en deduktiv ansats. Till sist förklaras valet av en kvantitativ studie i forskningsstrategin.

3.1.1 Forskningsfilosofi

Inom forskning finns två huvudsakliga begrepp, det positivistiska och det interpretativistiska synsättet. Dessa synsätt kallas även ontologier vilket betyder att de är strategier för social analys baserat på vissa antaganden (Williamson, 2002). Utövare av detta synsätt använder den naturvetenskapliga forskningsmodellen som är positivistisk, vilket innebär ett beaktande av den sociala verkligheten liknande den fysiska verkligheten. Forskare studerar något oberoende vilket medför att de kan undersöka sitt samhällsliga fenomen på ett objektivt sätt (Denscombe, 2018). Det positivistiska synsättet inriktar sig på fakta, siffror och annan data vilket tenderar att förknippas med kvantitativ metod. Det interpretativistiska synsättet anses mer komplext vilket medför att det som studeras bäst förstås genom en tolkningsprocess (Denscombe, 2018). Williamson (2002) menar att ett subjektivt synsätt innebär att det är individens egna tolkning av den data som samlas in sedan behandlas i resultatet. Interpretativism handlar om att utveckla sin kunskap och insikt genom att använda kvalitativ data. I denna studie är det tydligt att ett positivistiskt synsätt har använts då IKTs påverkan på revisorers hållbarhet ska undersökas vilket ska ske objektivt och mätbart. Vidare ska inte våra egna erfarenheter och åsikter tas med i resultatet då målet med studien är att framhäva revisorerernas upplevelser på ett representativt sätt. Ett positivistiskt synsätt förenklar därmed möjligheterna att objektivt kunna presentera ett resultat som reflekterar den empiri som samlas in till följd av att siffror och fakta kan mätas utan subjektivt inflytande. Dock är

det inte möjligt att vara helt objektiv men är något som eftersträvas genomgående i studien (Bell, Bryman, & Harley, 2019).

3.1.2 Forskningsansats

Inom samhällsvetenskapen finns två olika tillvägagångssätt för att förklara förhållandet mellan teori och empiri, vilka är induktion och deduktion (Bell *et al.*, 2019; Williamson, 2002).

Denscombe (2018) menar att genom induktion undersöks ett flertal observationer på hur det faktiskt är för att sedan kunna formulera teorin efter det. Teorin blir alltså resultatet av forskningen. Bell *et al.*, (2019) menar att detta tillvägagångssätt är lämpligt då förhållandena är stökiga och svåra att definiera. Då studien undersöker hur teknologier påverkar revisorn utifrån en befintlig teori anses induktion inte vara passande för studien. Syftet med studien är att undersöka hur IKT påverkar revisorns hållbara arbete sett ur *TBL* teorin. Då det finns omfattande forskning kring dessa ämnen, samt att det är naturligt med ett positivistiskt synsätt, har studien utgått ifrån ett deduktivt tillvägagångssätt.

Deduktion innebär att forskaren använder sig av befintlig litteratur, kunskap och teori för att sedan formulera hypoteser eller modeller för att testas empiriskt (Denscombe, 2018). Syftet med en deduktiv ansats är att bekräfta eller förkasta sina hypoteser (Williamson, 2002). Information har samlats från tidigare litteratur för att sedan utforma studiens två hypoteser vilket faller naturligt för en deduktiv ansats (Bell *et al.*, 2019). Som tidigare nämnts anpassas *TBL* teorin i studien för att implementeras på individnivå, således för revisorerna och inte företaget. För att genomföra anpassningen har tidigare forskning legat till grund för vad de olika begreppen avser för att sedan tillämpas på revisorerna. En deduktiv ansats ansågs mest lämplig att utgå från dels eftersom studien grundas i *TBL*, dels att en testad befintlig teori passar studien bättre då studien utförs under en viss tidsbegränsning.

3.1.3 Forskningsstrategi

Det finns två typer av forskningsstrategier inom samhällsvetenskaperna, kvalitativ och kvantitativ. Vilka är två olika alternativ till att samla in den nödvändiga empirin för forskningen (Denscombe, 2018). Inom den kvalitativa strategin samlas data in i form av

ord och bilder genom småskalig undersökning. Empiri insamlas icke-standardiserat och interaktivt vilket sedan används för skapandet av en teoretisk referensram som därefter tolkas av forskarna (Saunders, Lewis, & Thornhill, 2012). Detta för att kunna gå djupare in i ämnet och de människor som studeras. De studerade undersöks i sin helhet då man inte kan bryta upp studierna vilket leder till att de riskerar att reflekteras felaktigt under fel kontext (Denscombe, 2018). Ytterligare kännetecken för en kvalitativ forskningsstrategi är att analysen sker parallellt med insamlingen av empiri samt att forskaren är involverad i processen. Motsatsen som kallas kvantitativ forskningsstrategi samlar in data i form av siffror i storskaliga undersökningar för att minska felmarginaler (Denscombe, 2018). Denscombe (2018) menar att i en kvantitativ undersökning är forskaren objektiv och arbetar med olika variabler för att komma fram till en slutsats vilket sker efter datainsamlingen. Empiriska data samlas in på ett standardiserat sätt. Därmed anses det viktigt att frågorna är tydligt formulerade så de förstås på samma sätt av alla respondenter (Saunders *et al.*, 2012). Utifrån kvantitativt samlad empiri utvecklas därefter kunskapen genom hypotesprövningar som utgår från litteraturgenomgången (Lind, 2019).

Studien grundar sig i ett positivistiskt synsätt och med en deduktiv ansats är det naturliga att en kvantitativ undersökning genomförs (Saunders *et al.*, 2012). Det är mest lämpligt för att se hur flera olika revisorer upplever att IKT påverkar deras hållbara arbete samt att studien behåller objektiviteten. Det kvantitativa tillvägagångssätt som använts i studien är webbenkäter. Det finns ett antal fördelar med webbenkäter gällande datainsamlingen (Denscombe, 2018). Bell *et al.* (2019) menar att webbenkäter är tidsbesparande, ekonomiskt, effektiviserar datahanteringen, kan täcka en bred geografisk täckning, ökar svarsfrekvensen samt att de är miljövänliga. Webbenkäterna är standardiserade och därmed har varje enskild respondent samma förutsättningar vilket är representativt för en kvantitativ forskningsstrategi. För att respondenterna ska förstå frågorna på liknande sätt har olika åtgärder tagits. Först och främst har begreppen förenklats och försökts göra så tydliga som möjligt för att bilda en klar bild av exempelvis IKT och TBL. För att kontrollera detta ombads två revisorer kontrollera enkäten, som senare i kapitel 3.2.2 utvecklas. Respondenterna nådes ut via mail där det tydligt framgick att de kunde kontakta oss för att få svar på eventuella frågor eller funderingar som uppkommit i samband med enkäten för att vidare säkerställa att inga oklarheter fanns under enkätens

gång. Ytterligare motivering för valet av en webbaserad enkät är att Covid-19 har begränsat möjligheten till att intervjua.

3.2 Empirisk metod

I följande kapitel kommer studiens olika vägval och tillvägagångssätt presenteras. Inledande kommer litteratursökningsprocessen presenteras. Vidare kommer enkätens utformning presenteras och vilket urval som gjorts. Därefter presenteras hur teorin används för att utforma mätbara frågor. I direkt koppling till detta förklaras enkätprocessen och hur den kopplats till hypoteserna samt en genomgång av svarsfrekvens och analysmetoder. Slutligen förklaras studiens förhållningssätt till reliabilitet och validitet samt de etiska beaktande som tagits.

3.2.1 Litteratursökning

För att kunna undersöka hur informations- och kommunikationsteknologier påverkar revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin utformades det andra kapitlet ”Litteraturgenomgång”. Kapitlet är uppbyggt på tidigare forskning och litteratur inom ämnet och används som utgångspunkt för information i studien. Därmed måste informationen vara av tillräckligt hög kvalitet för att användas, vilket säkerställts genom att till största del använda vetenskapliga artiklar som källor. Utifrån de vetenskapliga artiklarna som använts har samtliga varit vetenskapligt granskade. Detta innebär att de granskas av en oberoende tredje part som är kunnig inom ämnet innan de publiceras och ses inom forskningsvärlden som en kvalitéstämpel på artikeln. Den strategi som använts för att hitta kvalitativa och relevanta artiklar är sökning på plattformar för vetenskapliga artiklar, exempel på sådana är Högskolan Kristianstads sökmotor Summon och Google Scholar. För att komplettera ytterligare har även referenslistorna i artiklarna använts för att finna fler relevanta artiklar (Bell *et al.*, 2019). Avancerade sökningar har utformats för att sortera bort artiklar om ämnet vilka inte var vetenskapligt granskade och ej är skrivna på engelska eller svenska. Beroende på vad för information som söktes, kunde ekonomi eller ekologi användas för att sortera ytterligare tillsammans med relevanta nyckelord (Bell *et al.*, 2019). Några nyckelord som använts är följande: *ICT, sustainability, Triple bottom line, TBL, digitalisation, digital platform, auditor, auditing, audit, people, planet, profit* (olika böjningar av orden har använts för att utveckla artikelsökningen).

3.2.2 Enkätutformning

Som tidigare nämnts utgår studien från en forskningsstrategi som är kvantitativ då målet är att besvara frågeställningen genom objektiv empiriinsamling. Denscombe (2018) menar att enkäter är lämpliga då informationen är okomplicerad och standardiserad. För att utföra detta på ett effektivt sätt har webbenkater.com använts för att utforma en enkät. Hemsidan är lätt att hantera samt att den data som samlas in enkelt och mer effektivt analyseras och tolkas. Svaren kan sedan importeras till SPSS för vidare analyser (Denscombe, 2018). För att säkerställa att enkäten fungerade som den skulle och att frågorna var välformulerade tillfrågades två testpersoner om hjälp och feedback. Deras svar och kommentarer användes för att utveckla enkäten och även bilda en uppfattning om tidsåtgången för att besvara enkäten. Testpersonerna som tillfrågades var revisorer, vilket är den målgrupp studien söker få svar från. Därmed ansågs de vara ytterst relevanta att få feedback ifrån speciellt angående olika begrepp som använts i enkäten.

3.2.3 Urval

Undersökningens målgrupp är alla som arbetar med revision. Auktoriserade revisorer har längre erfarenhet i branschen och är vana vid de förändringar och uppdateringar som sker till följd av digitaliseringen. De med mindre erfarenhet kommer även tillfrågas då de arbetar aktivt med revisionen och i vissa fall mer med själva revisionsprocessen. Revisorsassistenternas erfarenhet av de olika IKT är nyare vilket kan innebära att de upplever programmets påverkan tydligare. Med ett representativt urval menas att varje undersökt enhet i populationen ska med en känd sannolikhet kunna komma med i urvalet (Eggeby & Söderberg, 1999). Lyckas undersökningen med ett representativt urval innebär det att hela populationen inte behöver tillfrågas vilket i sin tur sparar tid, resurser och pengar (Körner & Wahlgren, 2015).

Inom forskningen används vanligen två olika processer för att bestämma urvalet, sannolikhetsurval och icke-sannolikhetsurval (Hultåker & Trost, 2018; Denscombe, 2018). Sannolikhetsurval grundar sig i att forskarna inte har något inflytande på urvalet. Urvalet baseras fullkomligt på slumpmässiga representanter från populationen (Denscombe, 2018). Icke-sannolikhetsurval innebär istället att forskarna har ett visst inflytande på urvalet. Bell *et al.* (2019) menar att icke-sannolikhetsurval kan användas då forskarna finner det svårt eller olämpligt att utföra ett sannolikhetsurval. I studien har en

kombination av ändamålsenligt-, bekvämlighets- och snöbollsurval använts vilka alla tre är typer av icke-sannolikhetsurval. De urval som gjorts motiveras av att studien forskar kring ett specifikt ämne och dess påverkan inom en begränsad tidsram (Denscombe, 2018). Urvalet för enkäten var revisionsbyråer runt om i östra Skåne, främst de största men för att få så många svar som möjligt tillfrågades även några mindre byråer. Valet att fråga just dessa var dels på grund av kontakter som hjälpte till att sprida enkäten, dels behovet att begränsa undersökningen då yrket spridet sig över hela Sverige och tiden tillåter inte så storskalig undersökning.

3.2.4 Operationalisering

Revisorer, digitalisering och hållbarhet är tre djupt beforskade område, dels för sig själva dels tillsammans. Naturligt påträffas flera olika sätt att undersöka de olika områdena och perspektiven (Bocken *et al.*, 2016; Ciljan *et al.*, 2019; Radu, 2016). I studien föll valet på hur revisorns hållbara arbete påverkas av IKT utifrån *TBL* teorin. Som tidigare motiverats i avsnitt 1.2 ”Problematisering” blev detta utfallet då revisorer ständigt bemöts av nya IKT. Valet att mäta revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* föll naturligt då vid närmre forskning upptäcktes att begreppet på senare tid har uppmärksammats samt anammats av företag runt om i världen (Billion & Lera-Lopez, 2010). Studien behandlar revisorns sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhet och i vilken utsträckning IKT påverkar dessa perspektiv samt vilket som påverkas mest. Passande kan dessa perspektiv mätas utifrån relevanta frågor för respektive område genom att bryta ner social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Därigenom kan således värderingarna och de väsentliga bitarna upplysas och studeras närmre i förhållande till revisorn.

TBL delas upp i de tre perspektiven som tidigare nämnts och mäts med olika faktorer kopplat till revisorer. *People* mäts genom *work-life balance*, trivsel på och med arbetet, kundrelationer och rekrytering. *Planet* mäts genom resor i arbetet, resursförbrukning och utsläpp. *Profit* mäts i lönsamhet, effektivisering av processer och minskning av kostnader. Då studien avser att mäta perspektiven utifrån revisorn har, som tidigare nämnts i problematiseringen, ett samlat begrepp använts som utgångspunkt nämligen revisorns hållbara arbete. Revisorns hållbara arbete avser därmed *people*, *planet* och *profit* perspektiven och ser till helheten av de tre vilket mäts med de frågor som presenteras i följande kapitel. Revisorns hållbara arbete är därmed ett välgrundat val för

undersökningen då det medför att studien täcker mer än bara ett hållbarhetsperspektiv och ger en djupare inblick i revisorers hållbara arbete sett från tre perspektiv istället för ett. Revisorns hållbara arbete härstammar därmed från *TBL* teorin och den forskning som finns. Då teorin ej ursprungligen avser att mäta individers upplevelse av hållbarhet finns ingen testad metod för att mäta det studien söker. Därför har frågorna och perspektiven grundats i den forskning som finns kring *TBL* för att urskilja vad det är som representerar respektive perspektiv. Därigenom har de kommande frågorna framställts och de förklaras vidare i följande kapitel.

För att undersöka syftet med studien skapades en enkät (se bilaga 2) som grundades i studiens modell (figur 2.1) och i litteraturgenomgången för att sedan utforma två hypoteser vilka låg till grunden för enkätens frågor. Enkätens första del bestod av fyra kontrollfrågor gällande kön, ålder, titel och arbetsplats. Den andra delen är huvuddelen för enkäten där frågorna behandlar *people*, *planet* och *profit* samt IKT. Enkäten bestod av totalt 28 frågor/påståenden där fokus varierade mellan de olika ämnena men även med flera ämnen i samma fråga.

I enkätens andra och tredje del valdes att använda en femgradig likert-skala där svarsalternativen gav ett värde mellan 1–5 där 1=instämmer inte alls och 5=instämmer helt. Valet av att använda en likert-skala var för att respondenterna behöver reflektera mer över påståendena än vid exempelvis en ja eller nej fråga (Bell *et al.*, 2019). Likert-skalan är en av de vanligaste metoderna som används vid utformning av enkäter (Bryman & Bell, 2011). I enkätens sista del blandades frågorna slumpmässigt för att minska respondenternas möjlighet att avläsa vilket av påståendena som undersökte vad och därmed påverka utfallet.

3.2.4.1 Beroende variabel

Det finns enligt Körner och Wahlgren (2015) några olika typer av variabler varav två är beroende och oberoende variabler. Dessa två variabler är korrelerade i att den beroende variabeln påverkas av förändringar i den oberoende variabeln (Körner & Wahlgren, 2015). Den beroende variabeln i studien är revisorns hållbara arbete eftersom det under litteraturgenomgångsprocessen framkom att revisorns hållbara arbete påverkas av IKT på olika vis (Radu, 2016).

För att mäta den beroende variabeln revisorns hållbara arbete har grunden till mätningen utgått från *TBL* teorin vilket innefattar *people*, *planet* och *profit*. För att undersöka om den enskilde revisorn anser sig arbeta med hållbarhet utifrån *TBL* teorin utformades tre frågor och fem påståenden (se figur 3.1), vilka är enkätfrågorna 1, 2, 3, 5, 9, 20, 25 och 26. Frågorna har formulerats med hjälp av studiens andra kapitel. Variabeln mäts således utifrån samtliga tre hållbarhetsperspektiv där svaren motsvarar om respondenterna anser att hållbarhet är viktigt och om de arbetar aktivt med det. Då samtliga frågor mäter till vilken grad de förhåller sig till hållbarhet anses de representera revisorns hållbara arbete och bildar en bra uppfattning om den beroende variabeln. Anledningen till att endast ett fåtal frågor berör den beroende variabeln är att flera enkätfrågor formulerats felaktigt. I de felaktiga frågorna och påståendena involverades både beroende och oberoende variabler vilket medför att ingen analys av variablernas korrelation kan utföras. Exempel på ett felaktigt påstående är: ”IKT påverkar hur hållbart mitt arbete är”. De påståendena kunde således inte användas i korrelationstester för att undersöka sambandet mellan variablerna. Konsekvensen för studien blev att IKT och *TBL* inte mättes i lika stor utsträckning som önskat samt att de tre olika perspektiven inte kunde analyseras på en djupare nivå. Det finns totalt 18 liknande frågor vilka således sorterats bort.

1. Anser du att du arbetar hållbart Socialt?
2. Anser du att du arbetar hållbart Ekologiskt?
3. Anser du att du arbetar hållbart Ekonomiskt?
5. Social hållbarhet är viktigt för mig som revisor
9. Vi arbetar aktivt med hållbarhet
20. Ekologisk hållbarhet är viktigt för mig som revisor
25. Ekonomisk hållbarhet är viktigt för mig som revisor
26. Hållbarhet är viktigt på min byrå/arbetsplats

Figur 3.1 Frågor och påståenden – Beroende variabel

3.2.4.2 Oberoende variabel

En oberoende variabel är en variabel som påverkar variationer i den beroende variabeln. Studiens oberoende variabel är IKT, eftersom IKT inte beror på någon annan variabel i studien samt att den påverkar revisorns arbete (Radu, 2016). För att mäta IKTs påverkan på revisorns hållbara arbete och även dess inverkan, vare sig den visas vara positiv eller

negativ användes även här en likert-skala med gradering 1-5 med samma förutsättningar som föregående avsnitt. För att formulera frågorna och påståendena rätt utifrån *TBL* teorin utformades de utifrån kapitel två. För att undersöka om IKT är ett begrepp som arbetas med aktivt på respondentens arbetsplats utformades enkätfrågorna nummer 4 och 13. Frågorna formulerades för att undersöka hur viktigt de anser att IKT är inom revision och hur aktivt det arbetas med. Båda frågorna mäter viktiga aspekter för att kunna se hur IKT påverkar revisorns hållbara arbete, vilket var motivet till varför de framtagits. Att IKT är viktigt inom revision är relevant då vi anser att individer som tycker IKT är viktigt tenderar att arbeta mycket med det också. Frågan bidrar med att se ifall de som arbetar aktivt med IKT även anser att det är viktigt. Den fungerar alltså som en kontrollfråga till fråga 4 för att se ifall respondenterna är konsekventa i svaren vilket tillför större säkerhet för svaren. Revisorer som arbetar aktivt med IKT samt anser att det är viktigt är en indikation på hur de använder IKT. Därmed kan det analyseras vidare i förhållande till revisorns hållbara arbete för att undersöka korrelationen mellan variablerna. Till följd av enkätens begränsningar kan endast de två påståendena användas vilket innebär att IKT inte mäts i den utsträckning som ursprungligen önskades.

4. Vi arbetar aktivt med informations och kommunikationsteknologier (IKT)
13. IKT är viktigt inom revision

Figur 3.2 Påståenden – Oberoende variabel

3.2.4.3 Kontrollvariabler

Studien har fyra kontrollfrågor varav två är personliga och två är organisatoriska. De två personliga är *Kön* och *Ålder* medan de två organisatoriska är *Titel* och *Byrå*. Anledningen till att ta med dessa fyra personliga och organisatoriska kontrollfrågor i studien är för att undersöka om de kan påverka svaren som respondenterna ger, men även för att få en grundlig bakgrund om respondenterna. De två personliga kontrollfrågorna *Kön* och *Ålder* har använts för att mäta om hållbarhet är ett ämne som berör det ena könet mer eller mindre och om ålder har en signifikant skillnad när implementering av nya IKT system införs. Kontrollvariabeln *kön* mättes i en så kallad dummyvariabel där kvinnor kodats som (0), män kodats som (1) och vill ej ange kodades inte då ingen respondent angav det som svar. Kontrollvariabeln *Ålder* undersöktes i intervaller om tio år där en skattad ålder

tagits fram för att kunna analyseras statistiskt, exempelvis skattades åldersintervallet 20-29 till 25.

Den organisatoriska kontrollfrågan *Titel* användes för att undersöka om det finns någon skillnad i hur erfarenhet påverkar hur revisorn förhåller sig till hållbarhet och hur viktigt det är. I denna fråga fanns fyra svarsalternativ som var auktoriserad revisor, godkänd revisor, revisorsassistent och annat. Anledningen till fyra svarsalternativ var för att de finns olika benämningar på olika arbetsplatser för de respektive titlarna. Därav var "annat" med som svarsalternativ med för att förhindra att respondenterna inte ska ha någon möjlighet att svara på frågan. Kontrollvariabeln *Titel* skapades som en dummyvariabel där revisorsassistent kodades som (0) och auktoriserad revisor som (1), vilka var de enda svaren för kontrollfrågan och därmed uteslöts de andra alternativen under kodningsprocessen.

Den andra organisatoriska kontrollfrågan *Byrå* har använts för att undersöka om och hur mycket respektive revisionsbyrå aktivt jobbar med IKT och hållbarhet utifrån *TBL* teorin. Frågan om *Byrå* hade sju svarsalternativ vilka var PwC, Deloitte, KPMG, EY, Grant Thornton, Mazars och annat. Kontrollvariabeln *Byrå* skapades därefter som en dummyvariabel där byråerna delades in på big 4 och non-big 4. I big 4 ingår PwC, Deloitte, EY och KPMG och resterande ingår i non-big 4. Detta för att förenkla kodningen i SPSS, där big 4 kodades (0) och non-big 4 kodades som (1).

3.2.4.4 *People, planet & profit*

För att undersöka vilket perspektiv revisorer anser vara viktigast och vad de upplever påverkar dem mest kommer en jämförelse i beskrivande statistik att genomföras. Resultaten för de tre perspektiven är direkt kopplade till IKT då frågorna är ställda med utgångspunkten hur IKT påverkar diverse perspektiv på olika sätt. Därmed kommer resultaten inte enbart se till perspektiven i sig utan hur de skiljer sig under påverkan från IKT. Statistiken är relevant för studien då den beroende variabeln inte tar hänsyn till vilket perspektiv som är viktigast för revisorn utan mäter endast IKTs påverkan på revisorns hållbara arbete. Med beskrivande statistik kan vikten av de olika perspektiven analyseras för att se vad revisorer anser vara viktigast eller om de anser att samtliga perspektiv är lika viktiga under IKTs påverkan.

För att undersöka de tre perspektiven *people*, *planet* och *profit* undersöktes de med ett antal frågor och påståenden gällande respektive område. Samtliga perspektiv och berörande frågor är tagna från eller baserade på befintlig teori från andra kapitlen för att säkerställa att frågorna är relevanta för respektive perspektiv. Li *et al.* (2018) menar att perspektivet *people* kan handla om individens *work-life balance*, rekrytering, stöd med kundrelationer etcetera. Därmed behandlar enkätfrågorna nummer 8, 10, 15, 16, 17, 22, 24 och 27 *people*.

8. IKT har en positiv påverkan på min work-life balance
10. IKT har en positiv påverkan på mitt arbete
15. Jag trivs bra med de kontinuerliga förändringar och uppdateringar som IKT bidrar till
16. IKT har en positiv påverkan på mitt arbete utifrån det sociala perspektivet
17. IKT bidrar till att mitt arbete upplevs enklare/bättre
22. IKT stödjer mig i mitt arbete med kundrelationer
24. IKT påverkar mitt hållbara arbete socialt
27. IKT underlättar revisionsprocessen

Figur 3.3 Påståenden – *People*

Planet handlar om miljön och inom denna kategori ingår ämnen som energibesparing, hållbar sourcing, minskning av avfall och övergångar till förnybar energi (Li, *et al.* 2018; Hekkert, *et al.* 2015; Murphy, *et al.* 2013). Enkätfrågorna 7, 12, 19 och 28 behandlar *planet*.

7. IKT minskar resor i mitt arbete
12. IKT minskar resursförbrukningen i mitt arbete
19. IKT har en positiv påverkan på mitt arbete utifrån det miljömässiga perspektivet
28. IKT påverkar mitt hållbara arbete miljömässigt

Figur 3.4 Påståenden – *Planet*

Det sista perspektivet *profit* behandlar företagets ekonomiska hälsa vilket innebär att exempelvis minska produktionskostnaderna, komma in på nya marknader och annat som ökar företagets nettovärde (Li, *et al.* 2018; Hekkert, *et al.* 2015). Enkätfrågorna 6, 11, 18, 21 och 23 behandlar *profit*. Alla påståenden är baserade på information samlad från ovan

vetenskapliga artiklar. Enligt Körner och Wahlgrens (2015) metod om kvantitativ och kontinuerlig variabel valdes att beräkna ett medelvärde för samtliga respondenter i enkäten för att analysera enkätsvaren.

6. IKT har en positiv påverkan på mitt arbete utifrån det ekonomiska perspektivet
11. IKT påverkar lönsamheten för ett revisionsuppdrag
18. IKT påverkar mitt ekonomiskt hållbara arbete
21. IKT minskar kostnader för min byrå/arbetsplats
23. IKT effektiviserar revisionsprocessen

Figur 3.5 Påståenden – *Profit*

3.2.5 Svarsfrekvens & bortfall

För att inhämta kontaktuppgifter till de olika kontoren som tillfrågats har de flesta tagits från respektive kontors hemsida. Mailet skickades till 20 revisorer samt receptioner på revisionsbyråer där de även ombads vidarebefordra mailet för att vidga distributionen (se bilaga 1). Därav är det svårt att veta hur många eventuella respondenter som mottagit mailet vilket gör det omöjligt att beräkna svarsfrekvensen för enkäten.

Totalt påbörjade 36 personer enkäten varav samtliga fullföljde den genom att besvara samtliga frågor. Att besvara samtliga frågor är ett av kraven för att en genomgående analys ska kunna genomföras samt att de kontrollfrågor som ställts är besvarade korrekt. Detta innebär för studiens enkät att ett svar av de 36 sorteras bort då respondenten svarat ”redovisningskonsult” under titel, då studien studerar revisorer anses redovisningskonsulter inte relevanta. Antalet svar var lägre än vad som förväntats, vilket tros kunna förklaras av att studien utförs under revisorernas högsäsong. Fler faktorer som kan påverka är att enkäten varit tillgänglig under begränsad tid samt att respondenterna endast kunde genomföra enkäten en gång. Detta i kombination med varandra är troligen den huvudsakliga anledningen till det låga antalet svar. Av de som deltog var flest respondenter från PwC, som framgår i tabell 3.1, vilket resulterade i 42,9% av totalen. Anledningen till att så stor del av respondenterna var från PwC kan förklaras av att författarna har kontakter som arbetar på byrån.

Tabell 3.1 Byråtillhörighet

	Antal	Andel
PwC	15	42,9%
Deloitte	0	0,0%
KPMG	8	22,9%
EY	5	14,3%
Grant Thornton	5	14,3%
Mazars	0	0,0%
SYDREV	1	2,9%
Baker Tilly	1	2,9%
Totalt	35	100%

3.2.6 Analyismetoder

För att uppfylla syftet med studien som är att undersöka hur IKT påverkar revisorns hållbara arbete, sett utifrån *TBL* teorin, har en enkät framställts för att samla empiri som sedan kommer analyseras vidare i SPSS. Enkäten framställdes som tidigare nämnt på webbenkater.com. När enkäten avslutades exporterades svaren till en Excel-fil. Därefter kontrollerades informationen så att överföringen skett korrekt följt av att rensa dokumentet på onödig information. Den information som raderades var svars-id, tillhörande kod, datum, tid samt rubriker till frågor då denna information inte är nödvändig i SPSS, ett dataprogram för statistiska analyser, för att senare kunna analysera svaren (IBM, 2020). Efter rensningen överfördes datamaterialet till SPSS och kodades enligt operationaliseringen. En signifikansnivå om tio procent används för de olika testerna vilket ger en konfidensgrad om 90 procent. Signifikansnivån förklarar hur sannolikt det är att en sann nollhypotes förkastas, alltså att det blir felaktigt (Körner & Wahlgren, 2015). Precis som Smith (2012) använder denna studie en tioprocentig signifikansnivå eftersom det anses mest lämpat för studien då urvalet är litet. Ett lågt antal respondenter leder till att analyserna sällan uppnår kraven på statistisk signifikans. En tioprocentig signifikansnivå minskar kraven på testerna då det inte krävs lika starkt stöd i sin data av de svar som inhämtats för att kunna dra en slutsats i studien (Körner & Wahlgren, 2015).

Första steget i analysen i SPSS var att slå samman de variabler som mätte samma koncept. Därmed utfördes ett Cronbach's alpha test för att undersöka den interna reliabiliteten för variablerna som sedan slogs samman. Det andra steget var att presentera den beskrivande statistiken för att besvara studiens första hypotes. För att undersöka studiens andra hypotes utformades, i steg tre, ett Spearmans korrelationstest. Spearman testet användes efter empirin fastställt vara icke-parametrisk utifrån en Kolmogorov-Smirnov test. Testet undersöker sambandet mellan studiens beroende och oberoende variabel. För att säkerställa att sambandet inte påverkas av de kontrollerande variablerna kön, titel, ålder och byrå utfördes en multipel regressionsanalys.

3.2.7 Reliabilitet och validitet

För att säkerställa att studier inom affärsforskning håller hög kvalitet utgås det huvudsakligen från två begrepp, reliabilitet och validitet (Saunders *et al.*, 2012). Reliabilitet mäter vilken utsträckning studien är konsekvent vid flera tillfällen, vilket betyder till vilken grad resultaten blir desamma om studien återupprepas. Med andra ord hur pålitlig och överensstämmande studien är (Denscombe, 2018). Enligt Bell *et al.* (2019) finns det tre olika typer av reliabilitet: stabilitetsreliabilitet, intern reliabilitet och *inter-rater* reliabilitet. Den första typen, stabilitetsreliabilitet, syftar till att studien ska återupprepas för att kontrollera att svaren inte varierar för kraftigt jämfört med första testet (Denscombe, 2018). På grund av tidsbegränsningen för studien kan inte detta tillvägagångssätt utföras för att fastställa reliabilitet i studien, vilket ses som en brist i studien.

Den andra, intern reliabilitet, behandlar huruvida en studie med flera frågor gällande en gemensam variabel kan misslyckas med att beröra samma koncept (Bell *et al.*, 2019). Detta innebär att korrelationen mellan frågorna för ett koncept är lågt och kan därför vara indikativt för någon annan variabel. Enligt Bell *et al.* (2019) kan detta samband mätas för att kontrollera att det förekommer en korrelation mellan de gemensamma frågorna som söker att kopplas till samma variabel. I studien kommer Cronbach's alpha test att utföras i SPSS för att testa korrelationen mellan variablerna och därmed säkerställa intern reliabilitet (Bell *et al.*, 2019). För att acceptera korrelationen ska värdet uppgå till 0,7 men inte över 0,9, uppnås detta för denna studie anses undersökningen ha uppnått reliabilitet. Accepteras testerna i den empiriska analysen anses intern reliabilitet för arbetet vara

uppnått. För att styrka detta ytterligare kommer fler Cronbach's alpha test utföras i den empiriska analysen gällande de olika *TBL* perspektiven för att sedan vidare analyseras och granskas.

Den tredje typen, *inter-rater* reliabilitet, syftar till hur kvantitativa studier uppnår reliabilitet, där även subjektivitet involverats. Subjektivitet kan framkomma vid öppna frågor, olika tolkningar på begrepp eller när forskarna behöver tolka respondenternas beteende (Bell *et al.*, 2019). Empiriinsamlingen har som tidigare nämnts utformats av en webbaserad enkät som var identiskt för alla respondenter samt utan öppna frågor, därmed anses *inter-rater* reliabilitet inte relevant för studien.

Reliabilitet är en grundpelare för att mäta kvalitén för forskningen men är inte enbart tillräckligt, därför kompletteras det med validitet (Saunders *et al.*, 2012). Enligt Denscombe (2018) förklaras validiteten som en anvisning till precisionen, noggrannheten och relevansen i data som används. Bett *et al.*, (2019) menar att validiteten kan mätas på fem olika sätt: synlig validitet, samverkande validitet, prediktiv validitet, konvergerande validitet och diskriminansens validitet.

Synlig validitet mäter huruvida det som mäts tydligt representerar och reflekterar det som studeras. Ett sätt att kontrollera validiteten är att tillfråga experter inom området för att avgöra om det som mäts anses representativa för studien (Bell *et al.*, 2019). Varmed två revisorer tillfrågades för att kontrollera enkäten innan den skickades ut. Således anses synlig validitet ha uppfyllts för studien då testpersonerna förstod vad som söktes och eventuella korrigeringar vidtogs efter feedback.

Samverkande validitet är enligt Bell *et al.* (2019) när forskaren mäter ett koncept på flera olika sätt under samma period. Därefter kontrolleras korrelationen mellan resultaten. Enkäten utformades på så sätt att flera frågor behandlade de olika perspektiven vilka sedan korrelations-testas genom ett Cronbach's alpha, därmed anses samverkande validitet tillräckligt uppfyllt för studien.

Prediktiv validitet är likt samverkande validitet då tillvägagångssättet även där mäter olika kriterier förhållande till ett koncept, men i detta fall vid olika tillfällen för att sedan

jämföra resultaten och undersöka korrelationen däremellan (Bell *et al.*, 2019). Som tidigare nämnt är tidsramen för studien begränsad, vilket medför att denna åtgärd ej kunde utföras för att stärka validiteten i studien.

Konvergerande validitet menar Bell *et al.* (2019) är när forskare använder två olika metoder för att undersöka samma koncept och för att jämföra korrelationen mellan mätningarna. Då studien utgår från en välbeprövad existerande teori, samt att den ligger till grund för enkäten, anses ett ytterligare test ej nödvändigt.

Diskriminatens validitet förklarar hur olika mätinstrument som används för ett koncept ska skilja sig från andra liknande mätinstrument för området (Bell *et al.*, 2019). Vidare menar Bell *et al.* (2019) att det är viktigt med diskriminatens validitet för att försäkra mätinstrumentets särskildhet. I studien används inget mätinstrument dock anses diskriminatens validitet uppnåtts för studien. Då studiens fokus för hållbarhet grundar sig i *TBL*, vilket ligger till grund för enkätfrågorna, har studien ett unikt tillvägagångssätt då den utgår från tre perspektiv istället för enbart det traditionella miljöperspektivet, vilket motiverats tydligare i kap 1.2 ”Problematisering”. Dessutom mäts perspektiven under influens av IKT vilket är nytt för området.

3.2.8 Etiska beaktanden

Begreppet forskningsetik förklarar hur forskare ska förhålla sig moraliskt mot de som studeras då forskarna inte kan använda vilka medel som helst för att utveckla kunskapen inom ett område (Bell *et al.*, 2019). Denscombe (2018) menar att det finns fyra huvudsakliga principer forskare ska hålla sig till gällande etik.

Den första principen är att deltagarnas intresse ska skyddas i studien. Principen syftar till att individen som deltar i undersökningen inte kommer till skada under eller till följd av undersökningen (Denscombe, 2018). Skadan kan vara fysisk, psykisk eller personlig vilket medför att forskaren noggrant ska överväga eventuella påföljder ett deltagande kan ha på individen. Utöver att forskaren ska se till att individen ej kommer till skada ska även deras intresse förväntas innebära att individen gynnas av deltagandet på något sätt. Till sist ska samtliga deltagare behandlas rättvist och lika i processen. Med detta i åtanke skapades enkäten vilket anses uppfylla samtliga punkter för denna princip då

webbenkäten är sluten, samt att svaren endast använts i forskningssyfte som ej påverkar respondenterna personligen.

Den andra principen enligt Denscombe (2018) innefattar att respondenternas deltagande är frivilligt och baserat på informerat samtycke. För att respondenterna ska känna sig trygga i att delta i, och veta syftet bakom undersökningen är den andra principen viktig. God praxis för principen är att det tydligt ska framgå att deltagandet är frivilligt, de ska ges tillräckligt med information samt att specificera vad som krävs av deltagarna. I studien utformades en enkät med en inledande sida vilken innehöll information om undersökningen samt att enkäten var helt frivillig och kunde avslutas när som helst. Utöver det förklarades att svaren endast kommer användas i forskningssyfte.

Den tredje principen grundar sig i att forskare öppet och ärligt ska arbeta med hänsyn till undersökningen. God praxis för principen är att forskarnas syfte och typ av data framställs i en kortare sammanfattning genom att utveckla en webbplats för information kring studien vid möjlighet (Denscombe, 2018). Dessutom menar Bell *et al.* (2019) att informationen ska vara tydlig för att inte missleda respondenterna samt att forskare ej försöker framställa undersökningen som något den ej är. Som tidigare nämnts innehöll studiens enkät en framsida där studien presenterades och syftet framgick. De frågor som presenterades ställdes på ett objektiva och ärligt sätt för att inte påverka respondenternas svar.

Den fjärde principen enligt Denscombe (2018) är att forskningen ska följa nationell lagstiftning. Det innebär att forskningen inte får undersöka vad som helst och bör undvika känsliga ämnen då det kan ses som inbjudande mot lagbrott. Principer behandlar även datasäkerhet vilket innebär att forskarna bör vara medvetna om vilka hjälpmedel som används och hur säker den insamlade data är (Bell *et al.*, 2019). Därmed skyddas respondenterna från att personlig information läcks. Hjälpmedlet för att samla data till studien är webbenkater.com. Detta för att webbenkater.com inte delar med sig av information förutom till deras partners som även dem förhåller sig till höga sekretess- och säkerhetsstandarder (Webbenkater, 2020).

4. Empirisk analys

Avsnittet behandlar och presenterar resultatet som empiriinsamlingen genererat. Inledningsvis presenteras de variabler som blivit sammanslagna och vidare redogörs för beskrivande statistik för den beroende variabeln, kontrollvariablerna och de tre hållbarhetsperspektiven. Därefter testas korrelationen mellan dem för att besvara hypoteserna. Sambandets självständighet testas sedan med en multipel regressionsanalys för revisorns hållbara arbete och IKT. Avslutningsvis presenteras samtliga hypotesprövningar och resultatet förklaras.

4.1 Sammanslagning av variabler

Nedan presenteras sammanslagningar utifrån Cronbach's alpha test för den beroende variabeln, oberoende variabeln och *TBL* perspektiven.

4.1.1 Beroende variabeln

För att analysera det empiriska materialet vidare har en analys för om en sammanslagning av de enkätfrågor som tillhör samma område kan slås ihop till en variabel. Sammanslagningen har grundats i ett Cronbach's alpha test (se tabell 4.9) som mäter den interna reliabiliteten mellan variabler (Pallant, 2013). I ett Cronbach's alpha test presenteras ett resultat mellan 0 och 1. För att den interna reliabiliteten mellan variabler ska accepteras måste resultatet överstiga 0,7, dock är ett värde på över 0,8 att föredra. Om värdet understiger 0,7 anses inte frågorna mäta samma koncept och är därför inte aktuella att slå ihop. Däremot säger även Pallant (2013) att värdena av ett Cronbach's alpha är känsliga till hur många frågor som används i testet. Om frågorna som slås samman är mindre än tio kommer Cronbach's alpha testet att visa ett generellt lägre resultat som kan betyda att ett resultat som är nära 0,7 kan komma att accepteras. För att mäta den beroende variabeln revisorns hållbara arbete har en sammanslagning av de enkätfrågor som visas i tabell 4.1 gjorts. De åtta frågorna som berörde revisorns hållbara arbete fick ett alpha värde på 0,708 vilket tyder på att frågorna mäter samma koncept och kan därför slås samman. Intern reliabilitet kan därmed säkerställas för den beroende variabeln.

Tabell 4.1 Cronbach's Alpha test för den beroende variabeln

	Alpha-värde	Antal frågor	Frågornas ordningsnummer
Revisorns hållbara arbete	0,708	8	1,2,3,5,9,20,25,26

4.1.2 Oberoende variabeln

Den oberoende variabeln IKT har med hjälp av enkäten undersökts i två olika frågor som behandlar hur mycket respondenterna arbetar med IKT och till vilken grad det används i deras arbete. Frågorna 4 och 13 har tillsammans i SPSS testats för att kontrollera i vilken mån de undersöker den interna reliabiliteten. Precis som ovan har ett Cronbach's alpha utförts för att testa ifall frågorna kan slås samman till en gemensam variabel för att enklare kunna jämföras och analyseras. Alpha-värdet för testet uppgick till 0,682 vilket tyder på ett tillräckligt starkt samband mellan frågorna och att de således kan slås samman då de ligger nära 0,7. Det låga alpha-värdet för IKT kan även förklaras av det låga antalet svar i enkätundersökningen (Tavakol & Dennick, 2011).

Tabell 4.2 Cronbach's alpha test för den oberoende variabeln

	Alpha-värde	Antal frågor	Frågornas ordningsnummer
IKT	0,682	2	4,13

4.1.3 *People, planet & profit*

För att undersöka den beskrivande statistiken för *people*, *planet* och *profit* har återigen ett Cronbach's alpha test genomförts för att kontrollera om frågorna mäter samma koncept. Ifall testet visar på att frågorna kan slås samman kommer senare ett medelvärde beräknas för de påståenden inom perspektiven, som senare jämförs med de andra perspektiven. Frågorna i respektive perspektiv är i direkt koppling till IKT då de formulerats med både IKT och aspekter av perspektivet i samma fråga. De visar alltså på hur exempelvis *People* perspektivets olika delar såsom *work-life balance* påverkas av IKT. Det första perspektivet *people* fick ett alpha värde på 0,644 (se tabell 4.3) och borde därför inte slås samman då alpha värdet understiger 0,7. Men som tidigare nämnt kan ett alpha värde som är nära 0,7 accepteras när det är mindre än tio frågor som slås samman till en variabel. I detta fall har variabeln *people* endast åtta frågor och är nära 0,7 så därför accepteras sammanslagningen av denna variabel. För det andra perspektivet *planet* gjordes en

sammanslagning av fyra frågor och variabeln fick ett alpha värde på 0,870 därför mäter påståendena samma koncept och sammanslagningen accepteras. Det sista perspektivet *profit* består av fem frågor och variabeln fick ett alpha värde på 0,760. Variabeln *profit* mäter då samma koncept och sammanslagningen accepteras därför.

Tabell 4.3 Cronbach's alpha test för *people*, *planet* och *profit*

	Alpha-värde	Antal frågor	Frågornas ordningsnummer
<i>People</i>	0,644	8	8,10,15,16,17,22,24,27
<i>Planet</i>	0,870	4	7,12,19,28
<i>Profit</i>	0,760	5	6,11,18,21,23

4.2 Beskrivande statistik av variabler

Följande avsnitt presenterar beskrivande statistik för den beroende variabeln, oberoende variabeln och kontrollvariablerna.

4.2.1 Beroende variabeln

Analysen baseras på enkätsvaren från respondenterna. Totalt blev det 36 svar, dock endast 35 användbara, som sorterats med hjälp av SPSS. Studiens beroende variabel är revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin. Den första tabellen behandlar i vilken grad revisorer arbetar med hållbarhet utifrån åtta frågor i enkäten. Dessa slogs samman i SPSS och har därefter även resulterat i följande statistik, se tabell 4.4 nedan. Medelvärdet för studien anses högt över 4.0 då det på likert-skalan innebär att respondenten i hög grad instämmer med givet påstående. Standardavvikelsen visar på hur stor den genomsnittliga avvikelsen är ifrån medelvärdet, därmed önskas ett lägre tal då det tyder på att respondenternas svar är samlade. Medelvärdet för hur mycket revisorererna arbetar med hållbarhet uppgick till 4,23 med en standardavvikelse om 0,42. Medianen ligger på 4,25 där respondenten med högst värde för frågorna ligger på 5,00 och den med lägst värde på 3,38.

Tabell 4.4 Beskrivande statistik för den beroende variabeln – Revisorns hållbara arbete

Max.	5,00
Min	3,38
Medelvärde	4,23
Median	4,25
Standardavvikelse	0,42

4.2.2 Kontrollvariabler

Gällande den första personliga kontrollfrågan om könsfördelning gavs svarsalternativen *kvinnna*, *man* och *vill ej ange*. Samtliga respondenter svarade på frågan och ingen valde svarsalternativet *vill ej ange* utan 60 procent av respondenterna var kvinnor och resterande 40 procent var män (se tabell 4.5).

Tabell 4.5 Könsfördelning

	Antal	Andel
Kvinna	21	60%
Man	14	40%
Vill ej ange	0	0%
Totalt	35	100%

Av de 35 respondenterna med fullständiga svar var det flest som var mellan 20-29 år vilket står för 57,1 procent. Näst mest var de som var mellan 30-39 år med 25,7 procent. Därefter kom de som var mellan 40-49 år (se tabell 4.6). Anledningen till att det var flest respondenter som var unga kan bero på att det finns fler revisorsassistenter än auktoriserade revisorer på revisionsbyråer och revisorsassistenter är i regel yngre än auktoriserade revisorer (Munro & Stewart, 2010).

Tabell 4.6 Åldersfördelning

	Antal	Andel
20-29	20	57,1%
30-39	9	25,7%
40-49	5	14,3%
50-59	1	2,9%
60-	0	0,0%
Totalt	35	100%

Av de 35 respondenterna med fullständiga svar hade samtliga angett sin titel. Det var 40 procent auktoriserade revisorer och 60 procent revisorsassistenter vilket redovisas i tabell 4.7. Svartalternativen *Godkänd revisor* och *Annat* var det inga respondenter som angav sig vara. Anledningen till att inga respondenter angav sig vara godkända revisorer kan vara att godkänd revisor är en äldre titel vilken har samma innebörd som auktoriserad revisor. Bland de sorterade svaren angav inga respondenter *Annat* vilket tyder på att enkäten har nått ut till rätt personer då revisorer och revisorassistenter var de enda som tillfrågades förutom en avvikelse som nämnts tidigare. Dock ombads respondenterna i mailet, gällande enkäten, att vidarebefordra till arbetskollegor och det var därför utom vår kontroll om andra respondenter än auktoriserade revisorer och revisorsassistenter svarade på enkäten.

Tabell 4.7 Titel

	Antal	Andel
Auktoriserad revisor	14	40%
Godkänd revisor	0	0%
Revisorsassistent	21	60%
Annat	0	0%
Totalt	35	100%

Enkätsvaren på den andra organisatoriska kontrollvariabeln *Byrå* gällande byråtillhörighet kan avläsas i tabell 4.8. Av de 35 respondenterna med fullständiga svar var det flest respondenter från big 4, vilket uppgick till 28.

Tabell 4.8 Byråttillhörighet

	Antal	Andel
Big 4	28	80%
Non Big 4	7	20%
Totalt	35	100%

4.2.3 *People, planet & profit*

Följande tabeller inriktar sig på *people*, *planet* och *profit* vilka avser att jämföra de olika värdena för att se vilket revisorerna anser vara viktigast under påverkan från IKT. *People*, som i enkäten behandlades av åtta olika frågor, är medelvärdet för revisorerna 4,18 (se tabell 4.9) med en standardavvikelse 0,44. Medianen för svaren är 4,25 och värdet i svaren från respondenten med högst svar är 5.00 och respondenten med lägst har svarat 2.75.

Tabell 4.9 Beskrivande statistik för *people*

Max.	5,00
Min	2,75
Medelvärde	4,18
Median	4,25
Standardavvikelse	0,44

Planet mäts av fyra olika frågor i enkäten och visar på ett medelvärde om 4,16 samt en standardavvikelse på 0,69. Medianen för revisorernas svar hamnade på 4,25 där den med högst värde i svaren låg på 5.00 och den med lägst 2,25 (tabell 4.10).

Tabell 4.10 Beskrivande statistik för *planet*

Max.	5,00
Min	2,25
Medelvärde	4,16
Median	4,25
Standardavvikelse	0,69

Profit mäts med fem olika frågor i enkäten som motsvarar ett medelvärdes svar om 4,25 och en standardavvikelse på 0,53. Medianen ligger på 4.40, respondenten med högst värde för svaren ligger på 5,00 och den med lägst värde på 2,40 (tabell 4.11).

Tabell 4.11 Beskrivande statistik för *profit*

Max.	5,00
Min	2,40
Medelvärde	4,25
Median	4,40
Standardavvikelse	0,53

Perspektivet med högst medelvärde är *profit*, 4.25, och en standardavvikelse på 0,53 vilket tyder på att revisorer anser att *profit* är av störst vikt utav de tre perspektiven. De andra två perspektiven *people* och *planet* visar även på höga medelvärden, dock lägre än *profit*. Däremot har *people* en lägre standardavvikelse samt högre minimumvärde vilket tyder på att svaren ej tenderar att variera lika mycket som för *planet*. Detta betyder att revisorer anser att IKT påverkar det viktigaste i deras arbete, vilket är att upprätthålla bra lönsamhet och effektiva processen. Då revisorerna angett höga svar även i de andra frågorna tyder det på att IKT påverkar samtliga perspektiv då endast en liten skillnad mellan perspektiven kan utläsas.

4.3 Spearmans korrelationsmatris för revisorns hållbara arbete

För att undersöka korrelationen mellan en studies variabler finns två vanliga test, Pearson och Spearmans korrelationsmatris. Pearsons test används när undersökningsmaterialet är normalfördelat och Spearmans test används när undersökningsmaterialet inte är normalfördelat. För att undersöka vilket av testerna som ska användas måste först ett Kolmogorov-Smirnov test att göras för att undersöka vilka av variablerna som är normalfördelade (Pallant, 2013). För att variabeln ska anses vara normalfördelad så ska p-värdet vara högre än 0,05. I tabell 4.12 framkommer det att de två variablerna skiljer sig, revisorns hållbara arbete är normalfördelad då p-värdet överstiger signifikansnivån. IKTs p-värde understiger däremot vilket innebär att variabeln ej är normalfördelad. Då testet är litet och svaren mäts på en likerts-skala anses ett icke-parametriskt test mer lämpat för studien (Pallant, 2013). Därmed föll valet på att ett Spearmans korrelationstest

ska utföras. Alla variabler blev beräknade i icke-parametriska tester för att resultatet skulle bli så tillförlitligt och förståeligt som möjligt då alla tester är av samma typ.

Tabell 4.12 Kolmogorov-Smirnov normalfördelningstest

	Revisorns h.a ^x	IKT
P-värde	0,200	0.000 ***

Signifikansnivå: ***<0,001, **<0,01, *<0,05

h.a^x = hållbara arbete

I ett Spearmans korrelationstest ser man relationen mellan två variabler och hur de korrelerar med varandra. Resultatet av korrelationen ges mellan -1 och +1 där minus och plustecknet visar om det är en positiv eller en negativ korrelation. Det betyder att om korrelationstestet visar ett positivt resultat ökar den ena variabeln när den andra ökar (Körner & Wahlgren, 2015). Vidare säger Pallant (2013) att ju närmre +1 resultatet ligger desto närmre är det en ”perfekt korrelation”. Samma sak gäller om korrelationstestet visar ett negativt resultat, där skillnaden är att om den ena variabeln minskar, ökar den andra. Alltså är styrkan av korrelationen densamma om resultat visar +0,5 som -0,5 där den enda skillnaden är riktningen variablerna går i. Blir resultatet 0 indikerar det att de inte finns någon korrelation (Körner & Wahlgren, 2015). Resultaten har även tre olika gränsvärden vilka är svag korrelation som är alla resultat mellan 0,1 och 0,29. Medelstark korrelation är resultat som ligger mellan 0,3 och 0,49 och en stark korrelation är resultat som ligger mellan 0,5 och 1,0 (Pallant, 2013).

Nästa steg i att analysera Spearmans korrelationstest är att se om p-värdet är högre eller lägre än signifikansnivån. Nivån av den statistiska signifikansnivån berättar inte hur starkt variablernas samband är utan den berättar hur tillförlitligt resultatet som testet ger är. Här spelar storleken på urvalet roll där exempelvis ett urval på 30 kan ha en medelstark korrelation men ändå inte ha någon signifikant betydelse. Likaså kan ett stort urval på mer än 100 ha en svag korrelation men ändå ha signifikant betydelse.

Samtliga riktningskoefficienter för studiens variabler undersöks inledningsvis för att se sambandet för studiens hypoteser. I tabell 4.13 kan Spearmans korrelationstest för studiens variabler avläsas, testet utformades med signifikansnivån 10 procent. Endast två

signifikanta värden kan utläsas ur tabellen. Den första är korrelationskoefficienten mellan revisorns hållbara arbete och IKT på 0,461 vilket innebär ett medelstarkt och positivt samband. Signifikansen i korrelationen är tvåstjärnig vilket innebär att den är signifikant på 0,01 procentsnivån och därmed signifikant för denna studie. Korrelationen innebär att revisorer som arbetar aktivt med hållbarhet utifrån *TBL* teorin även använder IKT i sitt arbete. Den andra signifikanta korrelationen i testet är mellan titel och byrå, vilka båda är kontrollvariabler och innebär en risk för multikollinearitet. Risken kontrolleras och analyseras närmare i avsnitt 4.6 ”Multipel regressionsanalys”. Multikollinearitet innebär att två oberoende variabler eller kontrollerande variabler har hög korrelation med varandra. Därmed kan den ena variabelns effekt på den beroende variabeln inte förklara det statistiska resultatet (Pallant, 2013). Men korrelationen kan förklaras av det naturliga sambandet att ju äldre man är desto mer troligt är det att auktorisationstestet genomförts. Då både ålder och titel har svag korrelation till revisorns hållbara arbete och IKT är det inte väsentligt eftersom effekten från båda variablerna inte är statistiskt signifikanta. Vidare för samtliga kontrollvariabler är korrelationen till revisorns hållbara arbete svaga vilket innebär att revisorernas hållbara arbete inte påverkas av kön, ålder, titel och byråtillhörighet.

Tabell 4.13 Spearmans korrelationsmatris

	R.h.a ^x	IKT	Kön	Ålder	Titel	Byrå
R.h.a ^x	1					
IKT	0,461**	1				
Kön	-0,180	-0,155	1			
Ålder	0,035	0,014	0,178	1		
Titel	0,044	-0,164	0,167	0,833**	1	
Byrå	0,107	0,149	0,029	0,063	0,026	1

Signifikansnivå: **<0,01, *<0,05

R.h.a^x= Revisorns hållbara arbete

4.4 Multipel regressionsanalys

En multipel regressionsanalys undersöker förhållandet mellan en beroende variabel och flera oberoende variabler. Resultatet från en multipel regressionsanalys besvarar hur väl en uppsättning av variabler kan förutsäga ett visst resultat. Utöver det visar regressionen

på vilken oberoende variabel som påverkar den beroende variabeln mest och även vilken oberoende som unikt påverkar mest givet att de andra oberoende variablerna är konstanta (Pallant, 2013). Då syftet med studien är att undersöka hur revisorns hållbara arbete påverkas av IKT utifrån *TBL* teorin önskas ej några utomstående faktorer påverka detta samband. Den multipla regressionsanalysen bidrar till en djupare analys då sambandet kan fastställas genom att utesluta andra variabler som kan påverka sambandet. Därmed involveras ålder, kön, titel och byråttillhörighet i den multipla regressionsanalysen för att analysera deras unika påverkan på sambandet.

För att kunna genomföra en multipel regressionsanalys krävs det att studien uppfyller förutsättningen att den beroende variabeln och dess residualer är normalfördelad (Pallant, 2013). Då ett Kolmogorov-Smirnov test utfördes tidigare i kapitlet kan normalfördelningen för den beroende variabeln kontrolleras och accepteras (se tabell 4.12). Utöver det ska det inte förekomma någon multikollinearitet i testet, som tidigare nämnt korrelerar ålder och titel högt vilket innebär en risk för multikollinearitet (Körner & Wahlgren, 2015). För att fastställa att korrelationen inte påverkar den multipla regressionsanalysen kontrolleras det att *Variance Inflation Factor* (VIF) värdet ej överstiger gränsvärdet tio. VIF värdet presenteras i samband med den multipla regressionsanalysen nedan där både ålder och titel är med. Det högsta VIF värdet för regressionen är 3,107 varmed ingen risk för multikollinearitet finns, se tabell 4.14 nedan. För att vidare kontrollera att regressionen inte påverkas av VIF värdet har två tester utförts där endast en av kontrollvariablerna ålder och titel har inkluderats. Testerna utfördes på grund av att kontrollvariablerna ålder och titel har en hög korrelation. Resultaten visade på att regressionen ej påverkades av kontrollvariablernas höga korrelation då inga nya variabler avvek från det ursprungliga resultatet. Detta medför att den starka korrelationen mellan kontrollvariablerna ej påverkar resultatet för regressionsanalysen nedan.

Tabell 4.14 Multipel regressionsanalys

	Stand.β	Stand.Error
Revisorns hållbara arbete	2,797	0,606
Kontrollvariabler		
Kön	-0,060	0,143
Ålder	-0,305	0,014
Titel	0,385	0,234
Byrå	0,102	0,168
Oberoende variabel		
IKT	0,517**	0,134
Total Regression		
Justerad R ²	0,144	
F-värde	2,139 [†]	
Högsta VIF	3,107	

N=35

Signifikansnivå: **<0,01, *<0,05, †<0,1

Den multipla regressionsanalysen visar att testet är signifikant på tioprocentens nivå då p-värdet understiger 0,1 (se tabell 4.14), vilket utläses av korstecknet. Resultatet visar även en förklaringsgrad om 0,144 vilket innebär att 14,4 procent av förändringen i revisorns hållbara arbete beror på de oberoende och kontrollerande variablerna. Anledningen till att justerad R² används istället för R² värdet beror på storleken i stickprovet, då lägre antal deltagare har benägenhet att visa ett optimistiskt värde (Pallant, 2013). I tabellen är variabeln IKT signifikant på en tvåstjärnig nivå, detta innebär att IKT har en statistisk signifikant påverkan på revisorns hållbara arbete. Att kontrollvariablerna ej är signifikanta innebär att de inte har en signifikant påverkan på sambandet mellan revisorns hållbara arbete och IKT. Resultatet säger därmed att det finns ett statistiskt signifikant samband mellan IKT och revisorns hållbara arbete då IKT har högst förklaringsgrad och är signifikant. Vidare påverkas sambandet inte av de insignifikanta kontrollvariablerna vilka därmed kan uteslutas.

4.5 Hypotesprövning

För att svara på studiens syfte och frågeställningar konstruerades två hypoteser som tidigare nämnt. Studiens första hypotes svarar på vilket av hållbarhetsperspektiven *people*, *planet* och *profit* som revisorerna anser vara viktigast samt vad de upplever påverkar dem mest. För att reda ut om hypotesen ska förkastas eller accepteras har ett

medelvärde för de olika perspektiven beräknats. I den beskrivande statistiken framkom det att *profit* var perspektivet som hade det högsta medelvärde följt av *people* och strax efter kom *planet*. Medelvärdena var dock nära varandra med endast 0,09 i skillnad från det högsta till det lägsta medelvärdet. Innebörden av detta är att *planet* är det perspektivet som revisorerna anser vara minst viktigt och hypotes ett kan därmed förkastas. Att tillägas är att hypotes ett har på grund av enkäten undersökts med IKT som grund. Det innebär att resultatet tyder på att revisorer anser att *profit* är det viktigaste perspektivet under påverkan från IKT. Enkätfrågorna har formulerats med IKT som utgångspunkt varmed resultatet endast visar på IKTs effekt på revisorers bedömning av *people*, *planet* och *profit*.

För att undersöka studiens andra hypotes ”IKT påverkar revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin positivt” gjordes ett Spearmans korrelationstest. Testet visade på att IKT hade en mellanstark korrelation med revisorns hållbara arbete vilket som tidigare nämnt står för *people*, *planet* och *profit*. Korrelationen var även positiv vilket betyder att IKT påverkar revisorns hållbara arbete positivt. Hypotes två kan därmed accepteras.

Tabell 4.15 Hypotessammanställning

Hypoteser	Slutsats
H1: Revisorer arbetar mest utifrån <i>TBL</i> perspektivet <i>planet</i>	Förkastas
H2: IKT påverkar revisorns hållbara arbete utifrån <i>TBL</i> teorin positivt	Accepteras

För att styrka hypotesprövningen har det under enkätens utformande formulerats fyra frågor med syfte att använda som kontrollvariabler. Kontrollvariablerna användes för att säkerställa att inga andra faktorer påverkade sambandet mellan IKT och revisorns hållbara arbete. I enlighet med *institutional theory* återfinns ingen skillnad mellan byråerna vilket tyder på att de efterliknar varandra och arbetar lika. Studiens resultat blev att sambandet inte påverkas av något externt och därmed styrks hypotesprövningen.

Studiens hypoteser formulerades med förväntningen att båda skulle accepteras grundat i vad tidigare forskning kommit fram till. Så blev inte fallet gällande hypotes ett där det visade sig att *planet* var det perspektiv som revisorerna ansåg vara minst viktigt under påverkan från IKT och därmed förkastades hypotes ett. Revisorerna ansåg sig därmed

arbeta mer med perspektiven *profit* och *people*. *Profits* medelvärde skiljer sig med 0,09 respektive 0,07 mot *planet* och *people*. Enligt tidigare forskning påverkar IKT organisationers processer genom att effektivisera och förbättra dem, vilket överensstämmer med det ovan presenterade resultat som avser just revisorer (Kumar *et al.*, 2016; Omoteso *et al.*, 2010; Tinta & Zuca, 2018). Det tror vi kan bero på revisorsyrket i sig och vad en revisor gör, precis som Özcelik (2015) säger arbetar revisorer med att kvalitetssäkra finansiell information. Revisorer arbetar med ekonomi och lönsamhet för diverse bolag vilket kan vara en anledning till att *profit* är det perspektiv som revisorer anser vara viktigast. I linje med *institutional theory* kan detta även bero på att revisorerna arbetar utifrån intressenternas vilja. En stor del av intressenterna för revisorerna är deras klienter vilka är företag som avser vara lönsamma. Naturligt blir det att revisorerna då fokuserar mycket på *profit* perspektivet för att intressenterna ska bli nöjda.

Det höga medelvärdet av svaren från respondenterna i studien för *people* och *planet* perspektiven tyder på att revisorer anser att perspektiven är viktiga. De resultat som framtagits för *planet* och *profit* ligger i linje med vad tidigare forskning har kommit fram till. Forskningen säger att IKT påverkar organisationers anställda samt deras arbetsmiljö och processer (Omoteso *et al.*, 2010; Kumar *et al.*, 2016; Bigi *et al.*, 2018). Då studien ej kunnat analysera de tre perspektiven djupare kan ingen exakt påverkan för revisorer framlysas för respektive perspektiv. Däremot kan en övergripande slutsats dras för samtliga perspektiv. För *planet* perspektivet säger forskningen att IKT minskar resursförbrukningen och utsläppen vilket leder till ökad hållbarhet. Anledningar till att *people* perspektivet har ett högre medelvärde än *planet* kan bero på att under det senaste årtiondet har *people* perspektivet blivit betydligt viktigare i företags och individers ögon (Cubas-Díaz & Sedano, 2017). Revisorerna tycker att koncept som till exempel *work-life balance* och sitt eget välmående är viktigare än hur de arbetar för att förhindra miljöutsläpp. Dock är skillnaden extremt liten och skiljer sig endast med 0,02 i medelvärde på *people* och *planet*. Skillnaden i medelvärdet mellan alla tre perspektiven är endast 0,09 vilket kan ha sin förklaring i att det finns en samexistens av *people*, *planet* och *profit* under påverkan av IKT. I linje med Hekkert *et al.* (2015) slutsats kan resultaten i vår slutsats bero på att enkätfrågorna för de tre perspektiven inte endast berör en av dem utan två eller alla tre. I vår studie kunde detta dock inte analyseras närmare på grund av begränsningarna i enkäten.

För studiens andra hypotes var utgångspunkten att IKT skulle ha en påverkan på revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin. Tidigare forskning om IKT hävdar att det påverkar hur revisorer upplever sitt arbete och därmed individens välmående (Ciljan *et al.*, 2019). IKT påverkar även miljön både i utvecklingen men även användningen av teknologier (Bieser & Hilty, 2018). Dessutom säger Omoteso *et al.* (2010) att IKT även har en påverkan på lönsamheten för företagen då processerna påverkas och då påverkas även arbetsuppgifterna. För revisorerna kan även slutsatsen dras att deras hållbara arbete påverkas av IKT då studien visar på ett starkt samband mellan IKT och revisorns hållbara arbete. Därmed accepteras hypotes två. Svaren från respondenterna motsvarar därmed vad tidigare forskning har framtagit gällande IKTs påverkan på de olika hållbarhetsperspektiven. Däremot visste vi inte om påverkan skulle vara positiv eller negativ. Enligt analysen som utfärdades för empirin kan en positiv korrelation utläsas. Det betyder att IKT har en positiv påverkan på revisorns hållbara arbete vilket säger emot Ciljan *et al.* (2019) som nämner att digitaliseringen kan bidra till ett stressigare samhälle för människor att leva i då tempot höjs genom arbetsdagen.

5. Diskussion och slutsats

I följande kapitel kommer syftet och frågeställningen att besvaras och slutsatser från analysen kommer presenteras samt återkopplas till teorin och tidigare forskning. Därefter kommer studiens bidrag presenteras gällande både teoretiska och praktiska bidrag. Avslutningsvis presenteras de begränsningar studien förhållit sig till samt förslag till framtida forskning.

5.1 Slutsatser

Studiens syfte var att undersöka hur IKT påverkar revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin. Utifrån studiens problematisering har tidigare forskning kring ämnena undersöks där ett forskningsgap hittades för IKTs påverkan på revisorns hållbara arbete. För att bidra till forskningen avsåg studien att djupare analysera IKTs påverkan på just revisorer. För att vidare utveckla studien utgår den från en egen anpassning av *TBL* teorin och *institutional theory*. Anledningen till att just revisionsyrket valdes är att vi finner ämnet intressant samt att vi i framtiden kommer arbeta inom branschen.

Tidigare forskning för IKT visar på dess effektivisering och ekonomiska utveckling, vilket går i linje med *profit* perspektivet. Forskningen säger även att IKT används flitigt inom revisionsyrket vilket medför att revisorer kontinuerligt anpassar sig efter ny teknik, vilket tillhör *people* perspektivet (Billion & Lera-Lopez, 2010; Radu, 2016). De tre perspektiven tar därmed hänsyn till fler aspekter än endast miljöperspektivet och studien undersöker även vilket av dem revisorer anser vara viktigast (Bae *et al.*, 2019). Ekonomisk hållbarhet är av stor vikt för organisationers långvariga överlevnad vilket enligt *TBL* teorin även den sociala hållbarheten är (Cubas-Diaz & Sedano, 2017). Tidigare forskning har därmed påvisat att IKT påverkar organisationer och deras medarbetare på olika sätt, för studiens mäts detta utifrån de tre hållbarhetsperspektiven *people*, *planet* och *profit*. Som tidigare nämnts i kap 1.2 tar *TBL* hänsyn till tre perspektiv istället för enbart ett hållbarhetsperspektiv som traditionellt är för miljön. Det medför att med hjälp av teorin fångas fler aspekter upp för att kunna analyseras. I studien har utgångspunkten varit IKT då revisorer arbetar mycket med teknik och olika plattformar för att kommunicera och arbeta (Radu, 2016). IKTs effekter på revisorerna kan variera och med hjälp av *TBL* teorin kan studiens syfte enklare uppfyllas då revisorerna studeras både djupare och

bredare för de olika perspektiven. Teorin möjliggör att studien kan kategorisera upp revisorers arbete med hållbarhet i tre olika perspektiv för att sedan kunna avgöra vilket de anser vara viktigast samt till vilken grad. Studiens syfte kan på så sätt uppnås och resultatet presenteras på ett strukturerat och tydligt sätt.

Avslutningsvis för att svara på om studiens syfte uppfyllts och frågeställning besvarats kan vi konstatera att IKT har en positiv påverkan på revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin. IKT leder därmed till att revisorns hållbara arbete påverkas positivt, vilket innebär ökad lönsamhet, minskad påverkan på miljön, ökat stöd i kundrelationer och ett förbättrat välmående. Att tilläggas är dock de tidigare nämnda begränsningarnas konsekvenser att studien ej kan utforska de tre hållbarhetsperspektiven djupare och analysera skillnader mellan dem vilket är anledningen till den övergripande slutsatsen för hypotes två. De slutsatser som dragits kan besvara frågeställningen och uppfylla studiens syfte men till en yttligare grad än vad som ursprungligen tänkts. För resultatet kan vi även utesluta att kön, ålder, titel och byrå inte har någon signifikant påverkan på sambandet mellan IKT och revisorns hållbara arbete. Likt tidigare forskning inom området för IKT kan dess effekter även påvisas på revisorers hållbara arbete utifrån de tre hållbarhetsperspektiven. Dessutom arbetar revisorerna mycket med perspektiven *people*, *planet* och *profit* där de anser att *profit* är det viktigaste perspektivet och de revisorerna påverkas mest av vilket som tidigare nämnt ligger i linje med vad *institutional theory* säger.

5.2 Studiens bidrag

Nedan kommer de teoretiska och praktiska bidrag som studien framtagit att presenteras.

5.2.1 Teoretiskt bidrag

Studien undersöker ämnen som är forskade kring sedan tidigare. Forskningen är dock enbart fokuserad på de enskilda områdena eller endast sambandet mellan två av dem (Bae *et al.*, 2019; Barta, 2018; Corejova *et al.*, 2018). IKT är brett och forskningen är inriktad på nya teknologier, dess framtid och i viss mån dess påverkan på organisationers processer (Cenarmor *et al.*, 2019; Kumar *et al.*, 2016; Serban, 2017). *TBL* forskningen består till stor del av motivering till varför teorin kan vara användbar och hur den särskiljer sig från andra hållbarhetsteorier. En mindre andel vetenskapliga artiklar undersöker teorins effekter och anpassningar för olika organisationer (Abdul *et al.*, 2010;

Anderson *et al.*, 2015). Forskningen kring revisorer behandlar revisorers arbete, tidspress och system de använder (Argento *et al.*, 2017; Havelka *et al.*, 2012). Studien fyller således det forskningsgap som förklarats i problematiseringen eftersom studien undersöker IKTs påverkan på revisorn utifrån *TBL* teorin. Studien är unik då den tar hänsyn till flera olika koncept och undersöker hur sambanden ser ut och påverkas.

Effekten av IKT undersöktes på revisorer utifrån tre olika hållbarhetsperspektiv och är således inte i enlighet med tidigare forskning som endast undersöker ett av perspektiven. Fokus i studien ligger på hur hållbarheten påverkas av IKT vilket skiljer sig från flera tidigare studier. Dessutom utgår studien från en teori som tar hänsyn till mer än endast miljön. Studien kan således användas som en grund för vidare forskning för IKTs effekt på hållbarhet. Utöver det bidrar studien till en nyanserad bild av revisorers syn på *people*, *planet* och *profit* samt vilket perspektiv de anser är viktigast och påverkas mest av. Därmed anses studiens teoretiska bidrag vara i linje med det syfte som framtogs i problematiseringen.

5.2.2 Praktiskt bidrag

Som tidigare nämnts i slutsatsen har studien kommit fram till att IKT har positiv påverkan på revisornas hållbara arbete. IKT underlättar informationsöverföring och kan användas för att skapa konkurrenskraftiga fördelar. IKT har även en mer central roll i företags värdepropositioner då informationshantering hanteras bättre (Kumar *et al.*, 2016). Med ovan nämnda information och vår studies slutsats kan vi i viss mån bidra till att revisionsbyråer som avser att utveckla sitt hållbarhetsarbete kan välja att implementera nya IKT-system då det visat sig finnas positiva utfall. Med hjälp av IKT kan revisionsbyråers hållbarhet bli ännu bättre.

5.3 Begränsningar och förslag till framtida forskning

Under studiens process har ett antal problem uppstått vilka krävt olika lösningar som lett till begränsningar för studien. För det första har studien genomförts under en begränsad tidsram vilket har påverkat de olika datainsamlingsmetoder som kan användas. Därmed har enkäten som använts endast varit tillgänglig under en kortare period vilket påverkar mängden respondenter som nås. Utöver det har studien utförts under våren vilket också är den period då revisorer har högsäsong, vidare har detta påverkat antal svar för enkäten.

Dessutom har vår erfarenhet påverkat hur enkäten utformats samt enkätens påverkan på vilka analysmetoder som ansågs lämpliga. För framtida forskning inom ämnet rekommenderas att studien utförs under hösten för att utnyttja den period då revisorer har mer tid till att delta i undersökningar samt med ett större urval för att säkerställa en mer pålitlig analys.

En ytterligare begränsningen för studien är den rådande pandemin Covid-19 som till följd har stängt ner Högskolan Kristianstad. Det har i hög grad påverkat studiens metodval då en objektiv och distanserad undersökning ej påverkas av Covid-19 vilket ledde till valet av en kvantitativ studie. Vidare påverkades valet av datainsamlingsmetoden då valet föll på den typ som minst påverkades av pandemin, webbenkäter. Valet att studien utförts kvantitativt istället för kvalitativt kan orsakat en del begränsningar. Då ämnet är omfattande samt att flera förkortningar och begrepp används kan respondenten uppleva att det är svårt att greppa. Därmed har respondenterna eventuellt inte kunnat besvara frågorna representativt utifrån vad de känner och tycker kring IKTs påverkan. Till framtida forskning kan en kvalitativ eller en kombinerad metod vara lämplig för att få en djupare förståelse och motiveringar samt kunna inhämta fler svar.

Studien har begränsats av författarnas brist av erfarenhet gällande enkätutformning samt metodval för att nå ut till det representativa urvalet. Enkätutformningen var bristfällig på 18 av 28 frågor då påståenden i enkäten involverade både den beroende variabeln och den oberoende variabeln. De fåtal påståenden som kunde användas begränsade möjligheterna för analysen då framförallt *people*, *planet* och *profit* ej kunde analyseras djupare individuellt. Konsekvensen för studien blev att IKTs påverkan på revisorns hållbara arbete utifrån *TBL* teorin blir mer övergripande för hela *TBL* och revisorn. Antal respondenter som svarade på enkäten var låg för en kvantitativ studie vilket har begränsat analysdelen. Stickprovets mängd medförde att det eventuellt blir svårt att uppnå signifikans i testerna vilket ledde till studiens signifikansnivå om tio procent. Därmed har risken för att en sann nollhypotes förkastats ökat. För framtida forskning bör därför ett större urval testas för att undersöka de olika perspektiven djupare och i större utsträckning.

Studien berörde kritik mot *TBL* då *people*, *planet* och *profit* kan vara svåra att definiera. Utöver det har studien översatt begreppen samt dess innebörd vilket kan ha medfört felaktiga översättningar. Därmed ses detta som en eventuell begränsning då variablerna eventuellt inte representerar perspektiven korrekt. Översättningar av *TBL* perspektiven kan enligt Bell *et al.* (2019) kontrolleras genom en tredje parts översättning tillbaka till det ursprungliga språket, vilket ej utförts i studien då tiden ej tillät det.

En intressant fråga att undersöka är om detta kan kompletteras med andra tydligare teorier för att kunna distinktionera de olika perspektiven och därmed få en bättre uppfattning kring vad revisorer anser är viktigast. För att undersöka ämnet närmare kan även IKT som begrepp brytas ner i speciella program eller hårdvaror för att undersöka hur just den teknologin påverkar hållbarheten. Vidare kan undersökningarna jämföras och analyseras för att se de olika teknologiernas effekter på revisorn och därmed revisionen, vilket kan användas av byråer för att strategiskt arbeta mot deras hållbarhetsmål.

Litteraturförteckning

- Abdul, A., Fauzi, H., & Svensson, G. (2010). "Triple Bottom Line" as "Sustainable Corporate Performance": A Proposition for the Future. *Sustainability*, 2(5), ss. 1345-1360.
- Abel, N., Berkes, F., Biggs, R., Carpenter, S. R., Chapin, S. F., Clark, W. C., & Young, O. R. (2010). Ecosystem stewardship: sustainability strategies for a rapidly changing planet. *Trends in Ecology & Evolution*, 25(4), 241-249.
- Aftab, M., Khan, S., & Khan, S. (2015). Digitalization and its impact on economy. *International Journal of Digital Library Services*, 5(2), ss. 138-149.
- Ahlemann, F., Böhmman, T., Drews, P., Eymann, T., Hess, T., Legner, C., . . . Urbach, N. (2017). Digitalization: Opportunity and Challenge for the Business and Information Systems Engineering Community. *Business & Information Systems Engineering*, 59, ss. 301-308.
- Aidi, A., Akilah, A., Ayoib, C. A., Noor, I. A., & Siti, S. Z. (2016). State of Information Technology Adoption by Internal Audit Department in Malaysian Public Sector. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 6(7), 103-108.
- Anderson, C. M., Anderson, J. L., Asche, F., Chu, J., Meredith, J., & ... Wisdom, A. (2015). The Fishery Performance Indicators: A Management Tool for Triple Bottom Line Outcomes. *PLoS One*, 10(5), 1-21.
- Argento, D., Broberg, P., Gyllengahm, N., Mårtensson, O., & Tagesson, T. (2017). Explaining the influence of time budget pressure on audit quality in Sweden. *Journal of Management & Governance*, 21, 331-350.
- Arraiano, I. G., Miralles-Quiros, J. L., & Miralles-Quiros, M. M. (2017). Sustainable Development, Sustainability Leadership and Firm Valuation: Differences across Europe. *Business Strategy and the Environment*, 26(7), 1014-1028.
- Ashton, W. S., Chancé, E., & Sybil, D. (2018). The need to adapt sustainability audits to atypical business models. *Clean Technologies and Environmental Policy*, 20(5), 1113-1118.

- Asongu, S. A., Biekpe, N., & Le Roux, S. (2018). Enchancing ICT for environmental sustainability in sub-Saharan Africa. *Technological Forecasting and Social Change, 127*, 209-216.
- Bae, S. M., Khan, T., Kim, J. D., Masud, A. K., & Rashid, H. U. (2019). Organizational Strategy and Corporate Social Responsibility: The Mediating Effect of Triple Bottom Line. *Environmental Research and Public Health, 16*(22), 1-18.
- Barta, G. (2018). The increasing role of IT auditors in financial audit: risks and intelligent answers. *Business, Management and Education, 16*, 81-93.
- Basuki, B., & Caesaria, A. F. (2017). The study of sustainability report disclosure aspects and their impact on the companies' performance. *SHS Web of Conferences, 34*(17), 5.
- Bell, E., Bryman, A., & Harley, B. (2019). *Business research methods*. Oxford: Oxford University Press.
- Bel-Oms, I., Pucheta-Martinez, M. C., & Lucia, L. R. (2018). The engagement of auditors in the reporting of corporate social responsibility information. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management, 26*(1), 46-56.
- Bieser, J. C., & Hilty, L. M. (2018). Assessing Indirect Environmental Effects of Information and Communication Technology (ICT): A Systematic Literature Review. *Sustainability, 2662-2682*.
- Bigi, M., Greenan, N., Hamon-Cholet, S., & Lanfranchi, J. (2018). The Human Sustainability of ICT and Management Changes: Evidence for the French Public and Private Sectors. *Sustainability, 10*(10), 3570-3593.
- Billion, M., & Lera-Lopez, F. (2010). Differences in digitalization levels: a multivariate analysis studying the global digital divide. *Review of World Economics, 39-73*.
- Bocken, N. M., Geissdoerfer, M., Hultink, E. J., & Savaget, P. (2016). The Circular Economy - A new sustainability paradigm? *Journal of Cleaner Production, 143*, 757-768.
- Boiral, O., Brotherton, M.-C., & Heras-Saizarbitoria, I. (2019). Assessing and Improving the Quality of Sustainability Reports: The Auditors' Perspective. *Journal of Business Ethics, 155*(3), 703-721.

- Campbell, H., Fairweather, J., Hunt, L., & Rosin, C. (2012). The social practice of sustainable agriculture under audit discipline: Initial insights from the ARGOS project in New Zealand. *Journal of Rural Studies*, 28, 129-141.
- Cenarmor, J., Parida, V., & Wincent, J. (2019). How entrepreneurial SMEs compete through digital platforms: The roles of digital platform capability, network capability and ambidexterity. *Journal of Business Research*, 100, 196-206.
- Choi, K.-E., Lindert, L., Pfaff, H., & Zeike, S. (2019). Managers' Well-Being in the Digital Era: Is it Associated with Perceived Choice Overload och Pressure from Digitalization? An Exploratory Study. *Environmental Research and Public Health*, 16(10), 1746-1761.
- Ciljan, A., Jenic, L., Lamovsek, A., & Stemberger, J. (2019). How digitalization changes the workplace. *Dynamic Relationships Management Journal*, 8(1), ss. 3-12.
- Corejova, T., Marek, V., & Madudova, E. (2018). Economic Sustainability in a Wider Context: Case Study of Considerable ICT Sector Sub-Divisions. *Sustainability*, 10(7), 2511-2528.
- Cubas-Díaz, M., & Sedano, M. A. (2017). Measures for Sustainable Investment Decisions and Business Strategy - A Triple Bottom Line Approach. *Business Strategy and the Environment*, 27(1), ss. 16-38.
- Davidsson, P., Hajinasab, B., Holmgren, J., Jevinger, Å., & Persson, J. A. (2016). The fourth Wave of Digitalization and Public Transport: Opportunities and Challenges. *Sustainability*, 8(12), 1248-1265.
- Deegan, C., & Unerman, J. (2011). *Financial Accounting Theory*. McGraw Hill Education.
- Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken* (4 uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.
- Djurfeldt, G., & Barmark, M. (2009). *Statistisk verktygslåda 2: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Eggeby, E., & Söderberg, J. (1999). *Kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Elkington, J. (1994). Towards the sustainable corporation: Win-win-win business strategies for Sustainable Corporationable Development. *California Management Review*, 36(2), 90-100.

- Everard, M., Johnston, P., Robèrt, K.-H., & Santillo, D. (2007). Reclaiming the Definition of Sustainability (7pp). *Environmental Science and Pollution Research International*, 14, 60-66.
- Fortanier, F., Kolk, A., & Pinkse, J. (2011). Harmonization in CSR Reporting. *Management International Review*, 51, 665-696.
- Havelka, D., Merhout, J. W., & Stoel, D. (2012). An analysis of attributes that impact information technology audit quality: A study of IT and financial audit practitioners. *International Journal of Accounting Information Systems*, 13(1), 60-79.
- Hekkert, M. P., van Rijnsoever, F. J., & Shnayder, L. (2015). Putting Your Money Where Your Mouth Is: Why Sustainability Reporting Based on the Triple Bottom Line Can Be Misleading. *PLoS One*, 10(3), 1-23.
- Hoinaru, R., Sahlian, D. N., Serban-Oprescu, G.-L., Stefan, G. M., & Trasca, D. L. (2019). Digitalization and Business Activity. The struggle to Catch up in CEE Countries. *Sustainability*, 11(8), 2204.
- Hubbard, G. (2006). Measuring Organizational Performance: *Business Strategy and the Environment*, 18, 177-191.
- Hultåker, O., & Trost, J. (2018). *Enkätboken* (5:e uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.
- Höjer, M., Kramers, A., Ringenson, T., & Viggedal, A. (2018). Digitalization and Environmental Aims in Municipalities. *Sustainability*, 10(4), 1278-1294.
- IBM. (den 11 05 2020). IBM. Hämtat från IBM SPSS software: <https://www.ibm.com/analytics/spss-statistics-software>
- Iredahl, L. (den 22 03 2020). *Vad gör en revisor?* Hämtat från FAR: <https://www.far.se/medlemskategorier/revisor/vad-gor-en-revisor/>
- Kemp, D., Graaff, S., & Owen, J. R. (2012). Corporate social responsibility, mining and “audit culture”. *Journal of Cleaner Production*, 24, 1-10.
- Kreisel, D. K. (2018). Sustainability. *Victorian Literature and Culture*, 46(3-4), 895-900.
- Kumar, R. R., Samitas, A., & Stauvermann, P. J. (2016). The effects of ICT* on output per worker: A study of the Chinese economy. *Telecommunication Policy*, 40(2-3), 102-115.

- Körner, S., & Wahlgren, L. (2015). *Statistiska metoder* (3:2 uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.
- Li, Z., Liang, X., Wang, M., & Zhao, X. (2018). Small and Medium-Sized Enterprises Sustainable Supply Chain Financing Decision Based on Triple Bottom Line Theory. *Sustainability*, *10*(11), ss. 1-18.
- Lind, R. (2019). *Vidga vetandet* (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.
- Munro, L., & Stewart, J. (2010). External auditors' reliance on internal audit: the impact of sourcing arrangements and consulting activities. *Accounting & Finance*, *50*(1), 371-387.
- Murphy, P. E., Schlegelmilch, B. B., & Öberseder, M. (2013). CSR practices and consumer perceptions. *Journal of Business Research*, *66*(10), 1839-1851.
- Murugesan, S. (2008). Harnessing Green IT: Principles and Practices. *IT Professional*, *10*(1), 24-33.
- Omoteso, K., Patel, A., & Scott, P. (2010). Information and Communications Technology and Auditing: Current Implications and Future Directions. *International Journal of Auditing*, *14*(2), 147-162.
- Pallant, J. (2013). *SPSS Survival Manual*. Maidenhead: Open University Press.
- Parida, V., Reim, W., & Sjödin, D. (2019). Reviewing Literature on Digitalization, Business Model Innovation, and Sustainable Industry: Past Achievements and Future Promises. *Sustainability*, *11*(2), ss. 1-18.
- Radu, L.-D. (2016). The impact of auditing on green information and communication technologies. *Audit financiar*, 217-226.
- Rambaud, A., & Richard, J. (2015). The "Triple Depreciation Line" instead of the "Triple Bottom Line": Towards a genuine integrated reporting. *Critical Perspectives on Accounting*, *33*, 92-116.
- Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2012). *Research methods for business students* (6 uppl.). Harlow: Pearson Education Limited.
- Scoones, I. (2007). Sustainability. *Development in Practice*, *17*(4-5), 589-596.

- Serban, R.-A. (2017). The Impact of Big Data, Sustainability, and Digitalization on Company Performance. *Studies in Business and Economics*, 12(3), 181-189.
- Sheehy, B. (2015). Defining CSR: Problems and Solutions. *Journal of Business Ethics*(131), 625-648.
- Smith, E. (2012). Explaining Public Entrepreneurship in Local Government Organizations. *SAGE*, 44(3), 171-184.
- Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*, 53-55.
- Thorne, L., Mahoney, L. S., Gregory, K., & Convery, S. (2017). A Comparison of Canadian and U.S. CSR Strategic Alliances, CSR Reporting, and CSR Performance: Insights into Implicit-Explicit CSR. *Journal of Business Ethics*, 143(1), 85-98.
- Tinta, A., & Zuca, M. (2018). The Contribution of Computer Assisted Auditing Techniques (CAAT) and of the Business Intelligence Instruments in Financial Audit. *Academic Journal of Economic Studies*, 4(1), 183-191.
- Tullberg, J. (2012). Triple bottom line – a vaulting ambition? *Business Ethics: A European Review*, 21(3), 310-324.
- Webbenkater. (den 05 05 2020). *Webbenkater*. Hämtat från Integritetspolicy: <https://www.webbenkater.com/integritetspolicy>
- Williamson, K. (2002). *Research methods for students, academics and professionals* (2 uppl.). Wagga Wagga, New South Wales: Centre for Information Studies.
- Årsredovisningslagen. (SFS 1995:1554). *Årsredovisningslagen*. Hämtat från Sveriges Riksdag: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/arsredovisningslag-19951554_sfs-1995-1554
- Özcelik, F. (den 9 Februari 2015). *Revisor - vad gör en revisor?* Hämtat från Pwc: <https://blogg.pwc.se/foretagarbloggen/vad-gor-en-revisor>

Bilagor

Bilaga 1. Följebrev

Rubrik: Enkätundersökning till C-uppsats

Hej!

Vi är två studenter från Högskolan Kristianstad med inriktning redovisning och revision som just nu skriver vårt examensarbete. Vi skulle därför behöva er hjälp med att skicka ut vår enkät (Tar ca 3-5 minuter) till era medarbetare samt besvara den själva ifall ni har tid. Denna enkät använder vi för att genomföra vår studie och skulle därför vara väldigt tacksamma för era svar. Alla svar behandlas konfidentiellt och svaren används enbart i forskningssyfte.

All information ni behöver finns på sida 1 i enkäten där vi även beskriver vad vi skriver om.

För att komma till enkäten, klicka på länken nedan:

<https://www.webbenkater.com/s/492fcb7>

Ifall ni undrar över något är det bara att kontakta oss så svara vi gärna på era frågor!

Mvh

Kevin Ketteridge & Oscar Olofsson

Högskolan Kristianstad

kevin.ketteridge0001@stud.hkr.se

oscar.olofsson0009@stud.hkr.se

Bilaga 2. Enkät

IKTs påverkan på revisorers hållbarhet

0 %

Hej,

Tack för att du tar dig tid att delta i denna enkätundersökning till vår kandidatuppsats i ekonomi. Studiens syfte är att undersöka ifall Informations- och kommunikationsteknik (IKT) påverkar revisorns hållbarhet utifrån perspektivet "Triple bottom line".

Enkäten tar cirka 5 minuter att besvara. Alla svar i enkäten är anonyma och hanteras konfidentiellt då de enbart är avsedda att användas i forskningssyfte. Svaren i enkätundersökningen kommer att sammanställas och analyseras efter insamlingen varmed inga individuella svar kan utläsas. Att delta i enkäten är frivilligt och den kan avbrytas när som helst.

Några begrepp som är bra att förstå är följande:

Triple Bottom Line - begrepp inom hållbarhet som förklarar den sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarheten.

Social hållbarhet - behandlar kundrelationer, eget välmående, trivsel, påverkan på utomstående människor.

Ekologisk hållbarhet - behandlar miljömässiga frågor såsom utsläpp, resursförbrukning och energianvändning.

Ekonomisk hållbarhet - behandlar ekonomisk hälsa, lönsamhet och fortlevnad.

IKT - teknologier som underlättar kommunikationen och informationsdelning mellan parter (t. ex hemsidor, videosamtal/konferenser eller system där revisorer och klienter kan ladda upp dokument och underlag som båda parterna kan ta del av).

Om några frågor uppkommer under enkäten är ni välkomna att kontakta oss eller vår handledare, Torsten Andersson.

För att komma till enkäten, tryck vidare till nästa sida.

Tack på förhand!

Med vänliga hälsningar,
Kevin Ketteridge & Oscar Olofsson
Högskolan Kristianstad

Kontaktuppgifter
Kevin Ketteridge - kevin.ketteridge0001@stud.hkr.se
Oscar Olofsson - oscar.olofsson0009@stud.hkr.se

Nästa

Är du? *

- Man
- Kvinna
- Vill ej ange

Ålder? *

- 20-29
- 30-39
- 40-49
- 50-59
- 60-

Titel? *

- Auktoriserad revisor
- Godkänd revisor
- Revisorsassistent
- Annan

Vilken byrå arbetar du på? *

- PwC
- Deloitte
- KPMG
- EY
- Grant Thornton
- Mazars
- Annan

Begrepp:

Triple bottom line - begrepp inom hållbarhet som förklarar den sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarheten.

Social hållbarhet - behandlar kundrelationer, eget välmående, trivsel, påverkan på utomstående människor.

Ekologisk hållbarhet - behandlar miljömässiga frågor såsom utsläpp, resursförbrukning och energianvändning.

Ekonomisk hållbarhet - behandlar ekonomisk hälsa, lönsamhet och fortlevnad.

IKT - teknologier som underlättar kommunikationen och informationsdelning mellan parter (t. ex hemsidor, videosamtal/konferenser eller system där revisorer och klienter kan ladda upp dokument och underlag som båda parterna kan ta del av).

Anser du att du arbetar hållbart... *

	Instämmer inte alls 1	2	3	4	Instämmer helt 5
Socialt?	☐	☐	☐	☐	☐
Ekologiskt?	☐	☐	☐	☐	☐
Ekonomiskt?	☐	☐	☐	☐	☐

Nedan följer ett antal påståenden. Vänligen fyll i till vilken grad du instämmer/inte instämmer.*

	Instämmer inte alls 1	2	3	4	Instämmer helt 5
Vi arbetar aktivt med informations och kommunikationsteknologier (IKT)	☐	☐	☐	☐	☐
Social hållbarhet är viktigt för mig som revisor	☐	☐	☐	☐	☐
IKT har en positiv påverkan på mitt arbete utifrån det ekonomiska perspektivet	☐	☐	☐	☐	☐
IKT minskar resor i mitt arbete	☐	☐	☐	☐	☐
IKT har en positiv påverkan på min work-life balance	☐	☐	☐	☐	☐
Vi arbetar aktivt med hållbarhet	☐	☐	☐	☐	☐
IKT har en positiv påverkan på mitt arbete	☐	☐	☐	☐	☐
IKT påverkar lönsamheten för ett revisionsuppdrag	☐	☐	☐	☐	☐
IKT minskar resursförbrukningen i mitt arbete	☐	☐	☐	☐	☐
IKT är viktigt inom revision	☐	☐	☐	☐	☐
IKT påverkar hur hållbart mitt arbete är	☐	☐	☐	☐	☐
Jag trivs bra med de kontinuerliga förändringar och uppdateringar som IKT bidrar till	☐	☐	☐	☐	☐
IKT har en positiv påverkan på mitt arbete utifrån det sociala perspektivet	☐	☐	☐	☐	☐
IKT bidrar till att mitt arbete upplevs enklare/bättre	☐	☐	☐	☐	☐
IKT påverkar mitt ekonomiskt hållbara arbete	☐	☐	☐	☐	☐
IKT har en positiv påverkan på mitt arbete utifrån det miljömässiga perspektivet	☐	☐	☐	☐	☐
Ekologisk hållbarhet är viktigt för mig som revisor	☐	☐	☐	☐	☐
IKT minskar kostnader för min byrå/arbetsplats	☐	☐	☐	☐	☐
IKT stödjer mig i mitt arbete med kundrelationer	☐	☐	☐	☐	☐
IKT effektiviserar revisionsprocessen	☐	☐	☐	☐	☐
IKT påverkar mitt hållbara arbete socialt	☐	☐	☐	☐	☐
Ekonomisk hållbarhet är viktigt för mig som revisor	☐	☐	☐	☐	☐
Hållbarhet är viktigt på min byrå/arbetsplats	☐	☐	☐	☐	☐
IKT underlättar revisionsprocessen	☐	☐	☐	☐	☐
IKT påverkar mitt hållbara arbete miljömässigt	☐	☐	☐	☐	☐

Bakåt

Klar